

UJ KELET

ESZDŐPOLITIKAI LAP

Ara 5 lej

Szombat, 1937. március 20.
5697. EV. NISZAN 8. XX. EVF. 66. SZAM

1 LEU-POSTA

...csak a for...
...és megj...
...és megj...
...és megj...

Ujabb zavargások?

A jelek szerint a palesztinai terrorcselekmények újabb szervezett megmozdulásai az arab bandáknak és nem lehet tudni nem-e újabb általános zavargások kezdetét jelentik-e.

Az is kétségtelen, hogy ezen újabb megmozdulások és a főmüfti külföldi útja között összefüggések vannak. A terroristáknak kifogyott a pénzük és a müfti hedzsazi és bagdadi útja bizonyára eredményes volt pénzgyűjtés tekintetében.

Az arab terroristák mostani megmozdulása azonban más magatartással találja szembe magát a palesztinai zsidóságnál, mint a tavaly áprilisi események idején.

Akkor „havlaga”, ünnegtartóztatás volt a jisiv jelszava. Nagyon alapos meggondolásokból fakadt ez a jelszó. Az arabok és az angolok egyaránt arra vártak, hogy a zsidók megelégedjék béketűrésüket és beugorjanak egy polgárháborúba, amely a zsidó gazdaság megbénítását eredményezheti.

Ez nem sikerült. A hathónapos zavargások alatt a jisiv nemcsak, hogy megőrizte összes meglévő gazdasági pozícióját, hanem újakat is teremtett.

A „havlaga” azonban nem jelentett tételeséget a palesztinai zsidóság részéről. Sokkal inkább: erőgyűjtést a nagy harc megvívására, amelyet az arab terror és az angolok kékükaos politikája kényszerít a jisivra.

Az elmúlt esztendő ennek az erőgyűjtésnek a jegyében állott.

Ha az elmúlt évi zavargások hosszú ideje alatt az önfegyelem, a szivós kitartás és önturalom bűmulatos példáját mutatta meg a palesztinai zsidóság a világnak — úgy ma aktív ellenállásra felkészülten néz az egész jisiv a várható események elé.

Ezt jól tudják az angolok is.

1936 áprilisában könnyű lett volna a kormány helyzete, ha egymásnak rohannak az arabok és a zsidók és egy csapásra két legyet ütöttek volna az angol közgazgatás.

Ma azonban, az elmúlt évi „havlaga” és a mandatárius hatalmat ért sorozatos kudarcok és sérelmek után egy plesztinai polgárháború csopott sem volna kellemes az angol kormány és angol közvélemény számára.

Ezért a nagy nyugtalanság Londonban a palesztinai helyzet miatt.

Hódolat az izlámnak

A Duce nagy beszédét mondott Tripolisban és e beszéd keretében Róma rokonszenvét nyilvánította az izlám és a világ összes mohamedánjai iránt.

Érdekes, mondhatnók pikáns megnyilatkozás volt ez a beszéd Mussolini részéről, aki a katolikus Itália és a pápaság Rómája nevében nyilatkozta ki izzó szerelmét az izlám iránt.

Az olasz és főleg a fasiszta törvények még ma is a leghigorubbban tiltják Itáliában a válást; maga a római katolicizmus érthető antagonizmussal áll szemben a mohamedán világgal — és ime Tripolisban a Duce dicshimnuszát zeng a keresztényeket „gyaurok”-nak nevező és a soknejeség „örömeiben” tobzó mohamedánok tiszteletére.

Am a józan szemléletű aligha tévesztik meg a Duce szíriai hangját.

Ezek a szíriai hangok nem az izlámnak szólnak, nem is az izlám hitén élő arab benszülötteknek, hanem tulajdonképpen Angliának vannak adressálva.

Anglia uralma, illetőleg befolyása alatt a mohamedánoknak hatalmas tömegei élnek — Indiában, Palesztinában, Transzjordániában, Arabiában, Egyiptomban.

A szíriai ének ezek felé szól, ezeknek szívet alarja meglágyítani a Duce, hogy érzelmis felbuzdulásunkban kívánatosabbnak érezzék az olasz fasiszmus elnyomását, a fasiszmus „vilvívátó” munkáját, mint Angliát, amelynek mindenáron kellemetlenkedni: a mai olasz rezsim egyik legfőbb ambíciója.

Hogy Mussolini valójában mit ért a benszülöttek iránti szeretem és nagyrabecsülés alatt, azt nemrégiben mutatták meg katonái és hatóságai Abessziniában.

Igaz: a leltport abesszin benszülöttek egy tekintélyes hányada csupán keresztény volt és nem mohamedán. Ezekkel szemben tehát nem kellett a szerelme nek odáig fajulnia, hogy megkíméljék őket a mérgezártól, kan-

„Az etnikai származás nem befolyásolhatja a román állampolgárok jogi helyzetét” —

mondja Chirculescu volt miniszter, az alkotmány egyik szerzője

Armand Calinescu Bratianu Gheorgheval tárgyal; jobbra orientálódik a nemzeti parasztpárt?

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt vezetősége még mindig nem döntött a végrehajtó bizottság összehívása felől. Ez a kérdés azért szerepel oly sűrűn a párt vezetőinek megbeszélésein, mert jelenlegi összetételében a végrehajtó bizottság javarészt olyanokból rekrutálódik, akik Maniu Gyula hívei, vagy akik a volt miniszterelnök fel fogásává azonosítják magukat. Másrésztől a Costachescu-Calinescu szárny is jelentősen képviselve van a végrehajtó bizottságban, míg a Mihalache politika támogatónak száma elenyésző. Ezért egyesek arra hivatkoznak, hogy a végrehajtó bizottságnak a párt kongresszusától kapott mandátuma lejárt, tehát az nem hívható össze, még kevésbé jogosítható fel arra, hogy kijelölje a párt vezetését intéző szűkebb állandó bizottságot. A nemzeti parasztpárt egyébként dr. Lupu harminc éves politikai tevékenységének megünneplésére készül és ezt az alkalmat fel akarja használni arra, hogy kihangsúlyozza a párt demokratikus jellegét. Ugyanilyen irányú orientálódást kívánnak a nemzeti parasztpárt regáti és transzilvániai ifjúsági szervezetei is.

Másrésztől viszont Armand Calinescu tegnap felkereste Gheorghe Bratianut, kivel hosszabb megbeszélést folytatott. A Curentul szerint politikai körökben megkülönböztetett fontosságot tanusítanak

ennek a beszélgetésnek és azt úgy értelmezik, hogy a nemzeti parasztpárt a jobboldali pártok felé keres orientációt.

A Tempo mai számában folytatja a válaszok közlését az etnikai származás fogalmával kapcsolatos körkérdésre. Chirculescu volt földművelésügyi és igazságügyminiszter az 1923-as parlamentben az alkotmány előadója a következőket válaszolta: — Az „etnikai” szó egy polgár néprajzi és történelmi szempontból való nemzeti eredetét jelzi. A román állampolgár jogi szempontjából az etnikai származás kutatása semmilyen következménnyel nem járhat, mert az alkotmányjogi rendszer, melyben élünk, nem engedí a megkülönböztetést az ország polgárai között származás, hit, vagy vallás szempontjából. Világos tehát, hogy törvények útján nem lehet megsérteni alkotmányos fogalmakat és intézkedéseket, amelyek a román állam jogrendszerének alapjait képezik. Annál kevésbé, minthogy a belső alkotmányos rend fogalmát ebből a szempontból megfelelnek az általunk elfogadott nemzetközi jogi irányelveknek. Ez a szempont természetesen nem zárja ki azt, hogy ne gondoskodjunk a román elemről, hogy ez bizonyos téren ne legyen inferiörus helyzetben a fejlődés és pályafutási lehetőségeket illetően. Egy ilyen eredmény eléréséhez azonban adva vannak a normális eszközök is.

A francia néprfront nemzeti tanácsa teljes bizalmáról biztosította a kormányt

Bevitették a tüzkeresztesek összes gyűléseit

Párizs, március 19. A tegnapi félnapos tüntető-sztrájk a legnagyobb rendben ért véget. Leon Blum nyilatkozatot adott a clichyi eseményekkel kapcsolatban, amelyben azt hangoztatta, hogy a leghigorubb vizsgálót indította meg az események okainak kiderítésére és a felelősség megállapítására.

Egyébként a kommunisták tegnap este gyűlést tartottak, amelyen egyik szónok kijelentette, hogy csak akkor fogják a néparcvonal kormányát szolgálni, ha az a köztársaság ellenségei ellen fordítja csapásait. Thorez szerint Franciaország tulsok olyan baloldali kormány felett rendelkezett, amelyek jobboldali politikát űztek. A néparcvonal kormányja köteles megvalósítani a beigért reformokat. Thorez még követelte a kommunisták által sürgetett adóreformot is.

A ma reggeli baloldali lapok hangoztatják, hogy a néparcvonal egysége megintaghatatlan marad. Ez a következtetés vonható le a néparcvonal nemzeti tanácsá-

nak tegnapi közleményéből, amely a kormány iránt bizalmat nyilvánított a zavargások miatti felelősség megállapításával kapcsolatban. Egyébként tegnap bevitették de la Roque és Doriot Strassbourgan, Saint Denisben, Chateau Rouxban és Marseilleben tervezett gyűléseit.

Párizs, március 19. (Rador.) A munkások szövetsége, a társadalmi óvintézkedések tanácsa és a keesztény szindikátusok uniója közleményt adtak ki, amelyben tiltakoznak a tegnapi reggeli sztrájk ellen.

Egyidejű párizsi jelentés szerint Max Dormoy belügyminiszter mint ismeretes Clichyben megsebesült. Sebe eleinte könnyebb természetűnek mutatkozott, tegnap azonban kezdett elmérgesedni. Ezért orvosai pihenőt írtak elő számára és így kénytelen volt megszakítani munkáját.

Párizs, március 19. (Rador.) A kamara és szenátus tegnapi ülésén egyhangú méltatásban részesítették Sir Austen Chamberlain érdemeit.

lmi égő izlám-szeretete sem fogja egyhamar rábírní arra, hogy ezt az elismerést szállítsa. Angliának is meg vannak a maga eszközei a mohamedán világ megnyerésére, hiszen Ibn Szaud, a mohamedán világ pápai székhelyének ura egyelőre Anglia befolyása alatt áll.

S minél tökéletesebbé válik az angol felgyőverkezés szárazon, vízen és levegőben, annál kevésbé lesz oka Angliának attól rettegnie, hogy a Duce heves izlámíránti szerelme elhódítja tőle Allah bölcs gyermekeit.

Guruló valuták Luxemburgtól Belgrádig

Európa nem egy országán különös izgalom fut végig. Az izgalom forrása: bizonyos szélsőségesen nemzeti mozgalmaknak nemzetközi kapcsolata. Rendszerint minél kisebb az ország, annál nagyobb az izgalom.

Luxemburg elég kis nagyhercegség. Össz lakossága nem éri el Bucuresti népességének felét. Ebben a liliputi államban, melyben részben németek, részben franciák laknak, az utóbbi időben mozgolódní kezdett egy szélsőjobboldali párt. Főadata természetesen a lanyhuló luxemburgi nemzeti öntudat fölélesztése.

A tüiz élesztéséhez Luxemburg tüzes hazafiainak oxigénre volt szüksége. A nemzeti pártnak, mert ez az új párt neve, egyik vezetője, egy Terrens nevű építési vállalkozó, két társával együtt megjelenik a Luxemburgtól nem messzire fekvő Trier városában. Annak is, ottan is egy barna házában. Terrens ur a trieri kreisleiternek, Lambert urnak előterjeszti a luxemburgi nemzetiek igazán szerény kérelmét. A párt lapjához, amelyet a „nemzeti visszhang”-hoz akarnak címezni, csekély 150 ezer frankra volna szükség. Lambert kijelenti: a kérelem teljesítése magasabb hely döntésétől függ.

Honnan tudjuk mindezt?

Terrens két kísérője kissé megriadt a következményektől és társát teleplezve visszavonult a játéktól. Ugyanis nem sokkal a trieri beszélgetés után 150 ezer frank alaptőkével megalakult az Edim nyomdai vállalat. Az alaptőkének befizetésre szoruló részét Terrens ur fizeti be, aki nemrég esett át kényszerregezéségi eljáráson. He-lyesebben nem is ő fizeti be, hanem — miután a heves antiszemita nem vet meg bizonyos állítólagos Galiciában honos mód-szereket — a felesége. Az Edim kiadásában megszólal a nemzeti visszhang, a luxemburgi „Nationalecho”.

De nem nagyon sokáig. Mikor Terrens ur megrémült társai teleplezik a tilosban járt vezért, elmondják a trieri barna ház titkát, a társaság többsége felszámoltatja az Edim-t. A luxemburgi szélsőjobb nemzeti szárnya győz a nemzetközi szárnya fölött.

Nem minden országban van a fasisztáknak olyan nagy pechjük, mint a kis Luxemburgban. A luxemburgi botránnyal kapcsolatban szó esik a luxemburgi fasisztáknak a rexista Degrelle-lel való kapcsolatairól is. De megfogható dolgok nem derülnek ki. Degrelleről tudott dolog, hogy több ízben járt Németország különböző városai-ban. Ott nyilván barna házakban is megfordult. Beszélgetéseiről azonban fültanuk nem számolnak be.

A belga sajtó igen jelentékeny része s nemcsak a szocialista, szentül meg van győződve arról, hogy Degrellet Belgiumon kívül fekvő országok hasonszöri mozgalmához nemcsak szellemi kapcsolatok fűzik. Mikor a rexisták brüsszeli marsának terve csufos kudarcát vall, Degrelle mozgalmának hullámai ellanyhulnak. De nem nagyon hosszú szünet után megindul a propaganda. Ennek az árama olyan heves, hogy nyilvánvaló: bőven buzóg pénzügyi források nélkül nem lehetséges. Néhány nappal ezelőtt Degrelle merészet gondolt. Ő, aki külföldi fasiszta vezető kollégái egy részének mintájára eddig nem vonult be a fecsegőbódának csufolt parlamentbe, lemondatta Oliviert, egyik hívét és annak póttagját, ugyhogy részleges választások kiírása vált szükségessé. Időközben ugyan a belga parlament az ilyen választások

kalóztett- Francóéh
niszter ki-
olland ke-
hajói által
alóztettnek
merte el a
hajók meg
flottájának
fogják
fognak.
teralajtjáró
felkelőke
szabadom-
ren tartózn
ánysikerek
védőbizott-
nycsapatok
st intéztek
ást gépesi-
lentámadá-
rabanchelit,
s Torre de
éki magas-
in vannak.
a kormány-
sikeresen
alsóház ülő-
van olasz-
való part-
külgymk-
panyol pol-
ciós kijelen-
sán kijelen-
tudomása
Cadixban
atok, annak
tban más
és önkéntes
se az alsó-
pestre
Schuschnigg
ögében Bu-
en Salata
k, valamint
titkár bu-
meg-
zet-
önt
A lordok
kölcsönre
gy tör-
alsóház már
én Baldwin
arcius 24-én
április 6-ig
arányi
elnök
A 8 Órai
miniszter-
gatást tesz
meg azon-
iadó R. T.
L. Pop 10.

BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme BUCUREȘTI,

Str. Lipscani 7. Galeries Lafayette mögött.
Telefon: 4-62-91.

rendezésének törvény útján elejét vette, de a törvényt nem ruházták föl visszaható erővel. A koalíciós kormány, amelyben szocialisták, katolikusok és liberálisok ülnek, elhatározta, hogy fölveszi Degrelle odadobott kesztyűjét.

Degrelle számított arra, hogy a demokrácia pártok egyenlősége biztosítja számára a mandátumot. Ezt a számítását áthúzzák. A 31 éves Degrelle-lel szemben a 43 éves Van Zeeland, a kormány népszerű fiatal elnöke, a louvaini katolikus egyetem volt tanára, aki bár közel áll a katolikus balszárnyához, de egyetlen egy pártot sem tartozik s eddig a parlamenten kívül állott, elvállalta a jelöltséget.

Programja, nem pártprogram. Ugy lépett fel, mint a demokrácia védője a fasizmussal szemben. Mind a három kormány-párt támogatja. Még a kis ellenzéki kommunista párt is, amely Belgiumban sokat nem számít, kiadta a jelszót: a fasizmussal szemben Van Zeelandra kell szavazni. Degrelle farsangjának véget kell vetni, — írja a szocialista Peuple. — Egyszer s mindenkorra be kell tölteni Degrelle ur száját, hirdeti a katolikus „Vingtième Siècle”.

Degrelle magával szemben találja az egész antifasizista Brüsszelt. Sőt tovább mehetünk: az egész Belgiumot, amely híve ugyan a nemzetközi jogrendnek, de ellen-sége láthatatlan nemzetközi befolyások érvényesülésének.

A horogkeresztű mozgalom Jugoszláviában sem mentes minden komikumtól. Közismert a Harmadik Birodalomnak a Balkánon való erőteljes terjeszkedése. Ennek a terjeszkedésnek egyik legfontosabb szerve a Technische Union. A technikai unió alkalmazkodni akar minden Balkán-állam sajátos viszonyaihoz. Komoly jelentőségét bizonyítja, hogy ajánlatot tett a turnuszeverini hid építésére, amely Romániát Jugoszláviával köti össze.

A vállalat vezetősége azonban egy kis narancshéjon elcsuszott. Támogatta a Zborit, ezt a kicsiny és jelentéktelen jugoszláviai fasizista pártot. Erre elkezdtek kutatni vezetői után. Kiderült, hogy az élén nemcsak Koch ur, az egykori obergauleiter áll, hanem Mia Danies is, az egykori Diamantstein, sőt kommunista agitátor. Diamantstein esete, aki kenyeres pajtása lehetne Kaufmann Mózesnek, nagy feltűnést kelt Jugoszláviában, sőt jóval a jugoszláv határokon túl is. A jugoszláv közvélemény egy része nevet, másik része fölháborodik.

Igaz, hogy most komolyabb kérdések foglalkoztatják Jugoszláviát. A szkupstina legutóbbi vitájából, különösen Szvetkovic népjóléti miniszter beszédéből kiderül, hogy a kormány nagyon szeretne békét kötni a horvát parasztpárttal. Ez Jugoszlávia demokratizálódását jelentené. Azt a demokráciát, amelyről Jugoszláviában, de mást is tudják, hogy az olyan bacillusok ellen, amelyeket a legkülönbözőbb országokban terjesztenek Koch és egyebnévű bacillushordozók, nem egyszer Diamantstein-eredetű társaikkal egyetemben, a legjobb szérum.

(v. z.)

— A cluj zsidó iparosok aggmenháza javára a Regal-bar tulajdonosai f. hó 21-én, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélután rendeznek. Kéretik Cluj város zsidó társadalmá, hogy ezen a jótékony rendezvényen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjék.

של פמה

Bormazsola, krumpliliszt
ecet, valamint az összes hús-véti cikkek kaphatók

Spéternél

Cluj, Piața Mihai Viteazul 12.

Megkezdődött Palesztinában az aktív zsidó önvédelem az arab terrorral szemben

Weizmann Chaim nagy beszédet tartott Londonban, amelyben élesen ki-kelt a szegén-cionisták ellen

London, március 19. Londoni politikai körökben élénken kommentálják a legutóbbi palesztinai eseményeket és általában a vélemény, hogy a mandatárius hatalomnak most már energikus eszközökhöz kell folyamodnia az ország belső rendjének helyreállítása érdekében és véget kell vetnie a terrornak. Az angol közvélemény magatartását nemcsak az újabb palesztinai események, hanem külpolitikai okok is befolyásolják, nem utolsósorban Mussolini libiai szereplése.

A Londonban tartózkodó cionista vezérkar erőteljes politikai tevékenységét fejt ki napok óta és állandó összeköttetést tart fenn egy londoni kabinet illetékes tényszóval, mint a palesztinai zsidó hatóságokkal.

Weizmann beszéde

Dr. Weizmann Chaim, a Cionista Világszervezet és a Jewish Agency elnöke, a Zsidó Nemzeti Alap kiállításának megnyitása alkalmával nagy beszédet tartott Whitechapel-ben.

Weizmann kijelentette, hogy nem akar jóslásokba bocsátkozni sem a királyi bizottság javaslatai, sem a kormány jövőbeni politikája tekintetében, de bármilyen történjék, a zsidó népet folytatni fogja országépítő munkáját Palesztinában.

— Egy dologban — mondotta Weizmann — biztos vagyok, nevezetesen, hogy a királyi bizottság a ráruházott feladatot elfogulatlan és szabad szellemben látja el. A bizottság tanulságot tett azon óhajáról, hogy igazságos megoldást keressen az összes érdekelt tényezők számára. A bizottság feladatait kétségtelenül megnehezítették és komplikálták azok az események, amelyek az elmúlt évben történtek. A palesztinai események szemlélői érthetetlennek tartják, miért nem tudta a palesztinai kormány a rendelkezésére álló erővel fenntartani a rendet és a nyugalmat ebben a kis országban. Ma sem tekinthető helyreállítottnak az ország rendje. Természetes, hogy ez az atmoszféra feszültséget teremtett, amely meginkább megnehezíti a királyi bizottság munkáját. Sohasem szabad lett volna ideig fájulnia a helyzetnek. Mégis meg vagyok győződve arról, hogy munkánkat folytatni fogjuk, ha nem csökken a zsidó nép energiája, bármilyen nagyok is legyenek a nehézségek.

A „jó időjárás” Palesztina barátai

— Palesztinában nem mennek ma simán a dolgok és ez sajnos, gyakran fordul elő. S ha ez előfordul, mindig akadnak zsidó körök, amelyek új országokat keresnek, ahol egy másik nemzeti otthon lehetne felépíteni. A világ földrajzával való állandó foglalatosság kedvenc időtöltése lett bizonyos zsidó csoportoknak. Ez az országkeresés abban az arányban lanyhul el amilyen mértékben csökkennek a palesztinai nehézségek. Mi tudjuk, hogy nem mehet minden zsidó Palesztinába és ép ezért természetesen tartjuk, ha kiutat keresnek azok számára, akik nem óhajtanak, vagy nem tudnak Palesztinába menni. De hagyjanak fel azzal a gondolattal, hogy nemzeti otthon fel lehet építeni egy üres országban, feltéve, ha volna is ilyen ország. Annak a párhuzamos valaminek a felépítéséhez, amelyet minőségben Palesztinával akarnak egyenértékűvé tenni, nemcsak türelem kell.

Országépítéshez hajtóerőre van szükség. És ezt a hajtóerőt egy eszme adhatja csak. És ez az eszme csak Palesztinára alkalmazható és semmilyen más területre.

Nem lehet Whitechapel, Varsó és Newyork zsidóinak lelkesedését feltűzteni egy ország iránt, amely nem el szentségként a zsidók szívében és gondolatában, mint Palesztina.

El kell ítélnünk azokat, akik „jó időjárás” napjaiban barátai a cionizmusnak és a sikert a certifikátok számához mérik.

Ez a mérték rossz. A mi mozgalmunknak lesznek csúcspontjai és mélypontjai egyaránt. Lesznek idők, amikor a certifikátok száma kevés lesz. És mindig kevés lesz. De azt állítani hogy Palesztinának nagy értéke van a zsidóság számára, ha ötvenezer zsidót vesz fel és kevés az értéke, ha csak 30 ezret fogad be, hibás mérték volna a számunkra. Nagyon fontos, hogy minél több bevándolót hozzunk Palesztinába. De a Palesztina-munka igazi mértéke egy zsidó civi-

lizációnak és egy zsidó jövőnek a felépítése, amely megrendíthetetlen.

Brodetsky a zsidó önvédelemről

A Mizrahi 35 éves jubileuma alkalmából bankettet rendeztek Londonban, amelyen Brodetsky professzor, a Jewish Agency londoni politikai osztályának vezetője is beszédet tartott, amelyben felszólította a kormányt, hogy ha nem tudja megvéni Palesztinát a gyilkos terror-cselekményektől, akkor engedje meg, hogy a zsidók maguk vegyék kezükbe az önvédelmet.

London, március 19. A királyi bizottság az utóbbi napokban újabb kihallgatásokat eszközölt zárt gyűlések keretében. Többek között kihallgatta Earl of Wintertont, aki a lordok házában többször emelt szót az arab követelések érdekében, továbbá Sir Herbert Samuel, Palesztina első főkommandózt, Winston Churchill, volt garmatügyi minisztert, akinek minisztersége idején (1922-ben) jelent meg az első Fehér Könyv és Sir Francis Humphryst, aki 1929 után Irak főkommandója lett.

Londonban ül össze az A. C.

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint az április 13-ra összehívott cionista Actions Comité ülésszakát nem Jeruzsálemben, hanem Londonban fogják megtartani. Az A. C. londoni tanácskozásai április 13-án kezdődnek, majd a Jewish Agency adminisztratív bizottsága ül össze.

Aktív zsidó ellenállás

Jeruzsálem, március 19. Mint már lapunk tegnapi számában közöltük, szerdán rendkívül viharos napja volt Jeruzsálemnek. A különböző helyeken történt bomba-



merényleteken kívül a főváros zsidó és arab lakossága között nyílt összeütközésre is sor került. A távirati jelentések nem közölnek részleteket az eseményekről, de a szűkszavú közlemények is arra mutatnak, hogy

zsidó részről megkezdődött az aktív ellenállás és a zsidó közvélemény hetek óta hangzatosított követelése ellentámasztásban jutott kifejezésre

A hatóságok elrendelték a kivételes állapot Jeruzsálem területére.

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a Kfar Hakores kolónia mellett meggyilkolt két zsidó pásztor és a javineli három zsidó halott egyazon arab bandának az áldozatai, amelynek felderítésére energikus akciók indítottak a rendőrség. A sziriai-palesztinai határt elzárták, hogy megakadályozzák a banditáknak külföldre való menekülését és úgy a sziriai, mint a palesztinai határon megerősítették a határőrséget. A határvédőkről érkezett jelentés szerint az arab terroristák titkos értekezletet tartottak ott. Az értekezlet részletei nem ismeretesek, annyi azonban megállapítható, hogy közvetlenül az után indult meg az újabb terroristák, amelynek öt zsidó esett áldozatul.

A matrác-sir

Részlet Upton Sinclair irodalomtörténetéből

A maga nemében páratlan irodalomtörténettel lepi meg Upton Sinclair a világot. Mindegyik fejezet egy-egy, ma oly divatos regényes életrajz. A híres amerikai író művét Benamy Sándor ültette át magyarra, s a napokban hagyta el a sajtót.

Miután Franciaországban ilyen kiadás látogatást tettünk, keljünk most át a Rajnán és lássuk, mi történt ezalatt Németországban. Meg fogjuk tudni, hogy az a két művész, akikkel ideát foglalkozni akartunk, szökni volt kénytelen Németországból és életének tekintélyes részét, mint száműzött, Párisban töltötte.

Heinrich Heine 1797-ben született, tehát ugyanabban az évben, mint Balzac. Zsidó volt és olyan korszakban nőtt fel, amikor a zsidók még nyomorúságos gettóban laktak és e falakon túl csak szidalmak, megaláztatás volt osztályrészüik. E nagy költő lelke mélyén ott gyökeredett a „zsidó bánat”, nemkülönben a „szegény rokon” szegyenkezés; a költőnek ugyanis volt egy milliomas bankár-nagybátyja Hamburg patricius városában, aki a nagytehetségű, tizenkilencéves ifjút odavette a bankjába, ahonnan azonban nemsokára ki is dobta, azzal az indoklással, hogy „számár”. A fiatal költő tudniillik elkövette többek között azt a meggondolatlan-ságot, hogy beleszeretett a gazdag bankár leányába; ez incselkedett vele egyideig, azután férjhez ment egy tiszteletreméltó ur-emberhez; a keseri családost a költő sohasem heverte ki.

Nagybátyja, csak hogy megszabaduljon tőle, a jogra adta unokaöccsét. Heine azonban rossz diák volt és még rosszabb ügyvéd lett. Hogy gyakorlatot folytathasson, ki kellett keresztelkednie, ami különben nem szokott fájni. De Heine számára egész életére szóló gyalázatot jelentett. Mint Voltaire tanítványa, atheista és lázadó volt, majd végül forradalmár lett. Igazi költő volt: versei csodálatosak, tele vannak kmondhatatlan gyöngédséggel. És szerelmes természet volt, aki ide-oda hurcolta törött szívét, apró, alkalmi kalandokba, amelyekért rettenetes árat fizetett.

A „Szent Szövetség” e napjaiban Németország valamennyi kis fejedelme abban mes-

terkedett, hogy alattvalói gondolatait bilincsbe verje. Heine költeményekben fejezte ki gunyoros és kétkedő eszméit; rendkívül szellemes csufoló volt, egy-egy mondása bejárta egész Németországot és a Hohenzollernek abban a kitüntetésben részesítették a költőt, hogy nem csupán egyik könyvét kobozták el, hanem még meg sem írt műveire is kimondták a tilalmat. Egyik költeményében Heine azt kéri, tegyenek kardot kopor-szójára, mert az emberiség szabadsághadjáratának katonája volt.

Amikor 1830-ban Franciaországban kitört a forradalom, Heine lelke mélyéig megrendült. Azt remélte, hogy Németországban is történni fog valami. De sokáig, csaknem száz évig, kellett várnia erre, hákor — különös szeszélye a sorsnak! — három millió amerikaiak kellett átkelnie az Oceánra, hogy e német-zsidó lázadó politikai csatáját megvívja.

Heine nem maradhatott tovább Németországban; Párisba ment, ahol a romantikus iskola lelkesen fogadta. Leveleket, cikkeket, költeményeket írt, amelyek eljutottak Németországba és támogatták a szabadságharcot. Szelleme oly szikrázó volt, hogy minden kísérlet, amely műveit terjesztését megakadályozni próbálta, az ellenkező eredményt érte el. A sors csunyan megtréfálta a porosz junkereket: legnépszerűbb szentimentális dalaikat, amelyeket kívülről énekelnek minden alkalommal, egy számkivetett lázadó írta, akit egy zsidóhecc alkalmával megkergettek az uccákon, — olyan ember írta, aki „A tákácsok” című megrázó versében elmondja, hogyan szenvednek odúikban Szilézia nyomorult munkásai és hogyan szövik bele hármas átkukat a fonalakba: „Deutschland, wir weben dein Leichentuch, — wir weben, wir weben!”

Különös, bonyolult szellem volt Heine, tele elentmondó tulajdonságokkal. A „német Aristophanes”-nek is nevezték. Félélmetes végzet leleskedett rá: hátgerincsorvadás, egy könnyű kaland következménye, sorvasztotta el lassan és — amint ő hirta: — évekig „matrác-sirjához” szögezte. Előbb lábai mondták fel a szolgálatot, majd csaknem teljesen megvakult; közben szakadatlan fájdalmak kínozták. De haláláig megőrizte szellemi frissességét és lelke tisztán látott mént, még saját keserű sorsát is.

„Csak olyan intellektuális munkanélküli van, aki nem akar dolgozni, vagy nincs rá-szorulva” —

mondja Sabin Manoilă professor

A népszámlálási hivatal igazgatója szerint túlzás Romániában az intellektuális munkanélküliség problémájáról beszélni

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Az intellektuális munkanélküliségről készített statisztika meglepő és a jobboldali szervezetek számára lesújtó eredménnyel zárult. Megállapítást nyert, hogy a munkanélküli intellektuelek száma elenyésző az országban. Ennek megfelelően az antiszemita demagógia közönséges koholmánya volt a legenda, amelyet az utóbbi esztendőben a nélkülöző, nyomorgó román diplomások és intellektuelek tizezeiről terjesztettek. A jobboldali sajtó a legkülönbözőbb formákban próbálta a statisztikák hitelességét kétségbe vonni és azt a közvélemény előtt kompromittálni. Minden áron bizonyítani igyekeztek, hogy az intellektuális munkanélküliség száma jóval nagyobb, mint ahogyan azt a népszámlálás eredménye bizonyítja, mert: 1. a román intellektuális munkanélküliség resteltek jelentkezik, 2. céltalannak tartották jelentkeznit és 3. a népszámlálás rosszul volt megszerveve.

Hogyan történt az összeírás

Ezekre a támadásokra válaszol, a Dimineata hasábjain dr. Sabin Manoilă professor, a népszámlálási hivatal igazgatója. Manoilă mindenképp elmondta, hogy a népszámlálást igen alaposan előkészítették és megszervezték. Még az elmúlt év októberében az egész országban brosurákat küldtek szét, amelyek az űrlapok kitöltésére vonatkozóan tartalmaztak utasításokat. Ezekben körvonalazták az „intellektuális munkanélküli” fogalmát, nehogy valaki is kimaradjon a népszámlálásból. Így jelentkezésre engedték mindazokat az intellektuális foglalkozásukat, akiknek legalább négy középiskolájuk, vagy ennek megfelelő iskolai végzettségük van és állásnélküliek, betegek, vagy jövőjük nincs biztosítva. Ide csatolták az intellektuelek özvegy, vagy elvált feleségeit és a művészpályán működőket, a fentebbi iskolai végzettség nélkül is. Egy szóval gondját viselték annak, nehogy valaki is kimaradjon s amellett olyan részletek felől érdeklődünk az űrlapokon, amelyek az illető munkanélküliségének mélyebb okaira is világot vetnek.

Az igazság az, hogy az ország polgárainak nagyrésze nincs hozzászokva a számokhoz és nem tud megközelítően sem felbecsülni valamit. Ha például a hivatal valamely község lakóinak pontos számát kéri, mindig nagyobb számot küldenek be hozzánk, mint aminek a valóságban van. Ilyenek vagyunk mi: nagyeltűk. Amikor százakban számolunk, akkor a tízek nem számítanak. A közvélemény például feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy Bucurestinek egymillió lakosa legyen. Ha nincs így az baj.

Egy szóval októberben az ország összes primáriái megkapták az utasításokat és összeállították azoknak listáját, akik intellektuális munkanélküliként jelentkeztek. Az eredmény hétezer állítólagos munkanélküli intellektuel jelentkezése volt. Állítólagos azért, mert ezek önmagukat adták ki munkanélküli intellektueleknek, anélkül, hogy ezen minőségüket bizonyították, vagy az kontrollálható lett volna. A kontrollt az űrlapok kitöltése végezte el. Romániában 15.201 falu van. Ha mindenüvé mondjuk 50 űrlapot küldtem volna, úgy egyedül a nyomtatványi költségek

kétféle millió lejt emésztettek volna fel. Ezért volt szükség az előzetes jelentkezésre, hogy tudjuk körülbelül, hány űrlapra van szükség.

Kik nem jelentkeztek?

— Most szemünkre vetik, hogy kevesen jelentkeztek a munkanélküli intellektuelek népszámlálásán. Lehetséges, hogy nem minden intellektuális munkanélküli jelentkezett. Ki nem jelentkezett? Nem jött el az, aki bár intellektuel és nincs foglalkozása, nincs feltétlenül szüksége arra, hogy elhelyezkedjen. Számítatlan ilyen eset van. A világon mindenütt disztingválunk az unemployed, vagyis azon ember között, aki dolgozni akar, de a gazdasági konjunktúra kizárja a munkából s az unemployed, vagyis aközött, aki nem alkalmazkodik és nem felhasználható.

A fővárosi népszámlálás 736 intellektuális munkanélkülről számolt be. Ezek közül 178-nak, vagyis 24 százalékának van egyetemi diplomája. Fele közülük unemployed, fele pedig unemployable, vagyis felhasználhatatlan. Figyelemreméltó, hogy a 178 fővárosi diplomás munkanélküli csak-

nem teljes egészében az egyetem filozófiai fakultását végezte el. Ez a szám megmondható és ahhoz a megállapításhoz, vezet, hogy ha nem igen lehet beszélni az intellektuális munkanélküliség tényleges problémájáról, ezzel szemben a foglalkozási ágak közötti rossz megoszlással állunk szemben. Nincs egyetlen munkanélküli orvos az országban, vagy akár olyan, aki föltölt rendelkezhetni lehetne. Ezzel szemben az állásnélküli tanári pályát végzettek száma feltűnően nagy.

A két konklúzió

Eddig tart Manoilă professor igen érdekes nyilatkozata, amelynek konklúziói világosak és ellentmondást nem tűrők:

1. Túlzás Romániában az intellektuális munkanélküliségről, mint problémáról beszélni és

2. csak azok állnak munkanélkül, akik nem akarnak dolgozni, vagy nincsenek arra rászorulva.

A munkanélküli román intellektuális ifjúság madárijesztőjével nem érvelhet többé a jobboldali sajtó.

Április 1-én nyitják meg újból az egyetemeket

Kétszázötven diákot törölnek a cluj egyetemről

Bucuresti, március 19. A főiskolai törvényt tegnap módosított formájában is véglegesen megszavazta a szenátus 84 szavazattal 11 ellenében.

A nemzeti nevelésügyi minisztérium március 26-ára összehívta az egyetemközi tanácsot, amely hivatala lesz foglalkozni az új főiskolai törvény alkalmazásának végrehajtási utasításával, továbbá a diákokhoz és menzák működési rendszabályaival az egyetemközi tanács fogja kidolgozni az egyetemek újramegnyitására vonatkozó módokat is.

A Capitala szerint április 1-én nyitják meg újból az egyetemeket.

A nemzetnevelésügyi miniszter rendelete értelmében a cluj egyetemen is megkezdődött a munka abból a célból, hogy töröljék a diákok névjegyzékéből azokat, akik egyetlen vizsgát sem tettek két év óta. A „Currentul” jelentése szerint ezidőszent több mint 250 diák töröléséről van szó. A jogkari, bölcsészeti és orvoskari dékánok jelentése után a szám jelentékenyen emelkedni fog.

SELECT MOZGO

Nagy sikerrel vetíti

Martha Eggerth

legújabb slágerét:

Felejtsük a multat

Műsoron kívül hangos hirodó.

Műsoron kívül hangos hirodó.

A satumarei törpe csodaénekes

Nehezen indul el Schmidt József nyomában Herskovits Dezső

Arad, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Ha maga tudná, hogy egy karrier kezdete milyen nehéz?

Igénytelen külsejű, kis fekete fiatalember sóhajta ezt. A hangjából kiérzik, hogy a keserű tapasztalat szól belőle. Az aprótermetű fiatalember, aki a „karrier kezdetén áll”, Herskovits Dezső, énekes egy szegény satumarei szabómester 21 éves fia, aki most vivja hősies és bámulatos szívós harcát az érvényesülésért.

Herskovits Dezső telve van vitalitással, energiával és sok keserű élmény, csalódása közben sem hagyta el a humora.

Közégről-közégre

— En egy felfedezett tehetség vagyok... — mondja és látszik rajta, önmagát gonyolja ki ezzel a kifejezéssel. — Nyolc éves korom óta énekelek Satu-Maren a templomi kórusban. Szörnyen szegények vagyunk mi odahaza. Kivel József kántor vett a pártfogásába, ő tanítgatott énekelni, de odahaza csak úgy tengem-lengtem. Végre a kántor ajánlólevelével eljutottam az aradmegyei Pécára. Itt tűnt először szemben a Josef Schmidttel való hasonlatosságom. A templomban énekeltem és éneketem meghallotta dr. Friedmann József, orvos, az ottani hitközség elnöke, aki odajött hozzám és gratulált.

— Ugy-e maga a Josef Schmidt? — kérdezte.

— Nem kérem, én Herskovits vagyok — válaszoltam.

— Ne szerénykedjen, maga nagyon szépen énekel. Biztosan valami rokona Schmidtnak... — erősködött Friedmann, én azonban továbbra is hangoztattam, hogy Herskovits vagyok Satu-Mareről és semmiféle rokonságban nem vagyok a kiváló énekessel.

Az első koncert

— Azután tovább jártam a községeket, mindenütt nagy sikerrel énekeltem. Végre Timisoarára jutottam és ott az újságíróklubban szerepeltem.

Mutatja a timisoarai lapkritikákat, amelyek egyöntetűen, magyar és német lapok egyaránt, a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak a kis énekes tehetségéről és nagy jövőt jósolnak neki. Ugyanilyen sikert aratott első aradi fellépése is. Megkértem tőle, hogy kinél tanult énekelni.

— Hogy megmondjam az igazat... senkinél — feleli. — Sokan el sem kapták hinni. Bizony nagyon szeretnék kijutni Olaszországba, hogy legalább egy évig... nem... legalább egy félévig tanulhassak. Ehhez persze egy mecénásra volna szükség. Ezt keresem most.

Zongorázás — elméletben

Sóhaj egy nagyot, szívből jövőt.

CAPSICUM-TAPASZ

reumat



BEIERSDORF-BRÁSOV

— De talán valamilyen hangszerhez csak ért — próbálkozom ismét. Erre zavarba jön.

— Igen... — mondja óvatosan. — Tudok zongorázni, de... csak elméletben.

Erre felfigyelek. Ez valami egészen újszerű dolog lehet.

— Elméletben zongorázni? — kérdem. — Hát ez hogy lehet...

— Az ugy van kérem, hogy a Bayer zongoraiskola első oldalán le van rajzolva a klaviatura. Azon tanultam zongorázni, mert igazi zongorához nem jutottam.

Valóban eredeti ötlet kellett, hogy valaki ezt felfedezze. A zongoratanulást — zongora nélkül.

— Ha azt tudnák, hogy mennyi csalódásban volt részem és hány helyről utasítottak ki?... — mondja a fiatal énekes, — de azután bátran felelem a fejt.

— És én nem hagyom magam. Történjék bármi, de én kereszttül vereksem magam az életen az érvényesülésért. Hiszen tehetségem van, máskülönben nem irtak volna ilyen szépen rólam mind a kritikusok és elismert zenei tekintélyek.

A hangjából végtelen meggyőződés cseng.

— Még hallani fog rólam egyszer — mondja önbizalommal és aki hallja, hinni kezd ebben. Nehéz elképzelni, hogy valaki ilyen szép tehetséggel ne vigye valamire.

— Rövidesen katonáskodni megyek. Egy kis pénzt gyűjtök most, hogy ne legyek egy báni nélkül — mondja Josef Schmidt II. — és maga elé tekint. Egyszeriben még 159 centiméternél is kisebbnek tűnik fel. Kicsi, nagyon apró és nehéz gondokkal küzdő emberke lett belőle, a homlokán ráncok. Az olaszországi ut uty tűnik fel, mint valami elérhetetlen álmom... (korda)

— Aranyénél és bédugulásnál, valamint az ezekkel járó derékfájás, meliszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferozo József” keserűvíz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

— A német sajtó éles kampánya az osztrák lapok „álhírtörzse” ellen. Berlinből jelentik: A DNB jelentése szerint dr. Dietrich, a nemzeti szocialista párt sajtófőnöke több újságíró előtt szemelvényeket olvasott fel a Telegraph című bécsi lapból, amely olyan hírt közölt, hogy őt magát, Dietrichet is letartóztatták volna a titkosrendőrség és bezáratta a Bambergbe. Másrészt a német sajtó mind élesebb szavakat használ az álhírkampány ellen, amit egyes osztrák lapok tűznek. A Berliner Tageblatt kiemeli, hogy a bécsi kormány nem lép közbe a hadjárat megfékezésére. Ez annál furcsább, mert a német lapok csupán kis objektív híradásokat közöltek bizonyos osztrák belpolitikai incidensekről.

של פסח

Husvél

fűszeráru

burgonyaliszt, csokoládé, stb. legolcsóbb napi árban kapható

Léb fivérek

CLUJ. Telefon: 4-71.

Ramagna és filtz

kalapokat

inget és nyakkendőt legolcsóbban

FODOR EMIL & Co.

uridivat cégnél vásárolhat.

Calca Regele Ferdinánd 10. szám.

Napsütéses időben gondoljon **arcbőrére** és kérje a jól bevált receptek szerint gyártott „Heinrich“-féle gyógyszappanokat, ugymint:

Zsíros arbor ellen	HEINRICH	féle Borax szappan
Száraz		Neutrál
Ekcémák, miteszerek ellen		Kátrány
Hajhullás, korpázás		Petrol

Kéz- és lábizzadás ellen kérjen **„Heinrich“-féle Chrom-szappant.**

Saját érdekében követelje az eredeti csomagolású „HEINRICH“-féle gyógyszappanokat u. m.:

Petrol, kövérgyermek, Lanolin, Sublimat, Salicil, Ichtiol, Carbol, Camphor, Rezorcin, Kén, Anthrazol stb.

Óvakodjunk az utánzatoktól, mert csak papírba burkolt szappant kap és nem **gyógyszappant.**

Kiegyezett Vasilescu Cantalup a becsapott belgákkal

Vasilescu Cantalup 11 millió házat akarja átengedni a belgák megbízottjának

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Rendkívül érdekes pénzügyi tranzakció foglalkoztatja az ilfovi törvényszéket. Emlékeztet az a nagy valuta-sibolási panama, amelynek során Vasilescu Cantalup 25 millióval károsította meg Roger de Staerke belga ügynököt. Még mielőtt Vasilescu Cantalupot letartóztatták, Staerke és Vasilescu között tranzakció jött létre. Eszerint Staerke lemondott volna arról a kártérítési összegéről, amelyet az ilfovi tábla ítélt meg a javára. Ez az összeg 21 millió 610 ezer lej volt. A megállapodás értelmében Staerke nemhogy lemondott volna erről az összegéről, de kötelezte magát, hogy kétmillió lejt fizet ki készpénzben Vasilescu Cantalup kiskoru gyermekeinek és egymillió 500 ezer lejt feleségének. Ennek ellenében Vasilescu átadta volna házáat, melyet a lopott pénzből vásárolt és amelyért a házépítő Moskovitsnak 11 millió lejt fizetett ki. Vasilescu Cantalup azonban börtönbe került és így a tranzakciót nem

tudta személyesen irányítani. Ezért a törvényszék gyámhivatalától gyám kinevezését kérte kiskoru gyermekei mellé, Ion Anastasiu giurgiu ügyvéd, Vasilescu Cantalup sógora személyében. Emellett háromtagú, ügyvédek által álló bizottságot, mint szakértőket nevezett ki, melynek tagjai George Marin, G. I. Boian és Nedulescu kaptak megbízást, hogy felülvizsgálják, vajjon a tranzakció törvényes-e. Közben Nedulescu kinevezését megátámadták azzal, hogy ő eddig Vasilescu-nak ügyvédje volt. Ezért az ügyészség Nedulescu helyébe Paicu ügyvédet nevezte ki. Ezek az ügyvédek szabályosnak találták az ügyletet és ilyen értelmű jelentést is terjesztettek elő. A törvényszék szintén kinevezett szakértő bizottságot az ügy felülvizsgálására, amely még nem mondotta ki véleményét. Időközben azonban feljelentés érkezett a törvényszékhez, mely szerint Staerke a Vasilescu által felajánlott ház értékét Belgiumba akarja kisíbolni, tehát a tranzakciónak törvénytelen céljai vannak. Emiatt az érdekes tranzakció megkötésében késedelmeskedés állt be.

Elejtették a vádat Negrei tábornok ellen, aki önvédelemből lelőtt egy cuzista parasztot

A jobboldali sajtónak nem sikerült az igazságszolgáltatást presszionálni

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A vaslui megyei Uncesti községben néhány hónappal ezelőtt véres incidens játszódott le. A nemzeti parasztpárt körzeti tagozatának elnökét, Gabriel Negrei nyugalmazott tábornokot, midőn néhány hibe kíséretében szekerre ült, hogy elhagyja a falut, cuzista parasztok támadták meg. Előbb ordítottak, majd botot emeltek a tábornokra, aki revolvert rántott és rálőtt egy Constantin Moruzi nevű cuzista parasztra. A paraszt a sérülésekre behalt. A tábornokot letartóztatták és isai ügyészségre kísérték, amelynek vizsgálóbírója megállapította, az önvédelem fenforgását és szabadságra helyezte a tábornokot, megszüntetve az eljárást.

A vizsgálóbíró végzése ellen felfolyomással élt az ügyészség a isai tábla vádtanácsa elé. Itt a tábornok ügyvédei ismertették a tényállást. Elmondották, hogy a tábornokot 40-50 egyén támadta meg, megdobálták, botot emeltek reá. Midőn egy ütés szemére érte, a tábornok kénytelen volt fegyverét használni. A vádtanács a felfolyomással elutasította és helybenhagyta a vizsgálóbíró végzését, amely a tábornokkal szemben emelt vádat elejtette. A szélsőjobb oldali lapoknak nem sikerült ezt a határozatot megakadályozni, bár már napok óta cikkeznek arról, hogy „a gyilkos Negrei még mindig szabadlábon van.“

zatos megakadályozni, bár már napok óta cikkeznek arról, hogy „a gyilkos Negrei még mindig szabadlábon van.“

Phyllis Bentley: Ave, Caesar! Ave, Caesar! harsogja a sokaság Róma uccáin s karok erdeje emelkedik a levegőbe, hogy a diktátort üdvözölje. Megdöbbenően mai kép s megdöbbenően maiak a portrék, amelyek Phyllis Bentley regényének lapjairól kibontakoznak. Julius Caesar életregénye ez a könyv. Caesar mellett a római köztársaság kimagasló figurái: Cicero, Cato, Brutus, Marcus Antonius eleven, valóságos, szinte modern embereként lépnek elé, s a nőkről, akik életükben döntő helyet foglalnak el, finom és megkapó arcképet rajzol a szerző. A mai ember ámuló szeme előtt meglevenedik az örökké aktuális dráma: a demokráciából diktatura, a köztársaságból császárság lesz. Phyllis Bentley, az új angol irodalom finom és egyéni tehetsége, színesen, művészen írta meg ezt a kitünő könyvet, mely Satori Béla hü és élvezetes fordításában került a magyar közönség elé. A kötetet az Athenaeum adta ki életregénysorozatában. Ara füzve 152 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum életrajzi történelmi és földrajzi sorozatát, továbbá egyéb újdonságok teljes jegyzékét.

Pályázat. A lugoji izraelita hitközség elemi iskolájában 1937. szeptember 1-vel megüresedő tanítói állásra pályázatot hirdet. Államilag elismert oklevéllel bíró fiatal zsidó férfi vagy nő tanerők ajánlatát kérjük. Vallásérkölcös életmód megkívánatik. Fizetés megegyezik szerint. Deutsch Béla, iskolaszéki elnök.

Fogorvos,
ki fővárosban óhajt letelepedni és némi tőkével rendelkezik, (nőtlen előnyben) bucuresti, erős praxisu, központban fekvő rendelőbe társulhat. Ajánlatok „Sanitas“ jelűre Bucuresti I. Str. Mit. Chen. Petrescu No. 1. címre ajánlva kéretnek.

Vörös anilin-festékek paprikát hamisító banda nyomára jött az aradi rendőrség

Curtici állomáson egy oradeai kereskedőt tartóztattak le, aki 100 kilogram anilin-festéket hozott Németországból a paprika-hamisításához

Arad, március 19. A curtici határállomási rendőrhatalóságok ma éjjel egy oradeai illetőségű kereskedőt tartóztattak le, aki 100 kilogram Németországból származó anilin festéket találtak.

A kereskedőt azonnal beszállították az aradi rendőrségre, ahol megkezdtek kihallgatását. Többórás kihallgatás után a rendőrség arra a megállapításra jutott, hogy a Németországból importált pirosfestékanyagot kukoricaliszttal keverve paprika-hamisításra használják. A szakértők meg-

állapítása szerint ez a keverék, amely tökéletesen hasonlít a paprikához, rendkívül ártalmas az emberi szervezetre.

A letartóztatott kereskedő nevét a rendőrség egyelőre a nyomozás érdekében nem hozza nyilvánosságra. Feltételezik, hogy jól megszervezett, országszerte működő bandának a tagja, amely paprika hamisítással és annak elhelyezésével foglalkozik. A nyomozást nagy erővel folytatják. További letartóztatások várhatók.

KÖZGAZDASÁG

Ujabb tárgyalások indulnak Budapesten a román tűzifa-export fellendítésére

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A román-magyar külkereskedelmi és fizetési egyezmény megújítására vonatkozó tárgyalások a jövő héten megkezdődnek és a román bizottság a napokban már elutazik Budapestre.

Hivatalos jellegű értesítések szerint a jelenlegi egyezmény lényegében változatlan marad és csak egyes részben kíván-

ják azt az érdekelt kormányok a megváltozott viszonyokhoz alkalmazni. Így a román kormány kiváló gondot fordít arra, hogy a tűzifaexport kérdését ismét megvitassák és a jelenleginél kedvezőbb feltételeket biztosítsanak a román fa számára.

Hasonlóképpen felveti a román bizottság a clearing-egyezmény bizonyos pontjainak módosításának javaslatát is.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

O. V. A nagyvárosok elővárosainak, románul: comune suburbane, lakói konverziós jogosultságával kapcsolatban alább egy semmitőszéki döntést közlünk, amely ebben a kérdésben elvi jelentőségű és számos peres ügyre tesz pontot. Ismeretes, hogy a helyi közigazgatási törvény 185-ik szakasza szerint valamelyik nagyváros mellett lévő falu vagy kisközség a város elővárosának minősítheti magát, amennyiben ehhez mindkét érdekelt városi, illetve községi tanács hozzájárul. Felmerült most már a kérdés, hogy az ily elővárosok lakói falusi, vagy városi konverzióra jogosultak-e? A kérdésben a semmitőszék egy konkrét eset kapcsán azt az álláspontot foglalta el, hogy a helyi közigazgatási törvény 186. szakasza szerint a falvak, vagy kisközségek (comune rurale) akkor is megtartják ezt a jellegüket, ha valamely város elővárosává lettek. Így tehát az elővárosok lakói nem városi, hanem falusi konverzióra tarthatnak igényt.

K. E. Oradea. A magánalkalmazottak szervezésére vonatkozó különféle törvénytervezetek nem hivatalos jellegűek, ilyet a kormány nem készített és nem is valószínű, hogy készíteni fog. Ilyen javaslat a jelenlegi parlament ülészakon már nem kerül betérjesztésre, arra pedig, hogy mi lesz a következő ülészakig, vakmerő vállalkozás volna jóslásokba bocsátkozni. Egyelőre az a helyzet, hogy a magánalkalmazottak törvénye lekerült a napirendről.

Ujból módosították a kényszer-egyezségi törvényjavaslatot

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A jelenlegi kényszeregyezségi törvény módosítására vonatkozó javaslat általános vitája a parlamentben megkezdődött és ennek során többször módosítást fogadtak el.

A törvényjavaslat huszadik szakaszát így oly értelemben módosították, hogy nem számítható be a kényszeregyezséget kérő cég passzívái közé és így nem esik kvóta alá az oly követelés, amely a kényszeregyezség beadását megelőző három hónapi időből származik.

A kényszeregyezségi eljárás meggyorsítása végett a 45. szakaszhoz azt az új bekezdést fűzték, hogy a kényszeregyezségi omologálási ítélet ellen beadott fellebbezéseket a táblák soron kívül és az érdekelt felek távollétében is le fogják tárgyalni.

A minimálisan felajánlható kvóta, 3 évi fizetési idő alatt 60 százalék.

Ujabb kimutatásokat kérnek az importáló cégektől. Az importáló cégek korábbi utasításra pontos statisztikát kellett az iparkamarákhoz beadjanak, melyben az előző években lebonyolított importot, valamint a cég helyzetének megfelelő adatokat kellett betérjeszték. A fűszer- és textilszakmára vonatkozó ezen kimutatásokat már benyújtották, míg most a vas- és fémpari szakmákra vonatkozó kimutatásokra kerül sor. Miniszteri utasításra ezen kimutatásokhoz csatolni kell a vállalatok alkalmazottainak névszerinti felsorolását, állampolgárság és fizetés megjelölésével, mely kimutatások a nemzeti munka védelméről szóló kategóriák szerint állítandó össze.

Nem biztosíthatják a községek magánbiztosítóknál ingatlanukat. A községi tanácsok egy része a községi ingatlanok biztosításának kérdésében oly tanácsathatározatot hozott, hogy a biztosítási szerződéseket, amelyeket magánintézetekkel kötött, nem bontja fel. Emiatt ellentétbe jutottak a kormánnyal, amely viszont hivatkozott arra, hogy a közigazgatási törvény 181. paragrafusa szerint a községek ingatlanukat az 1936. évben alakult állami biztosító intézetnél kell biztosítani. A belügyminisztérium annak idején utasította a községeket, hogy ingatlanukat a biztosító állami intézethez jelentsék be biztosítás végett. Több község hivatkozott az érvényben levő biztosítási szerződéseire, megtagadta tanácsi határozattal a belügyminiszteri utasítás végrehajtását. A minisztérium fellebbezésére a helyi revíziós bizottságok a községekre kedvezőtlen döntést hoztak. A központi revíziós bizottság ezeket a döntéseket megerősítette. Ezzel a döntéssel a magánbiztosító társaságok az összes községi ingatlanok biztosításait elvesztették.

Nem adóztatják meg forgalmi illetékek a pamutszövet és kávékészleteket. A pamutárak és a kávé új fogyasztási illetékeivel kapcsolatban a készleteket április elséjén fel fogják venni. Ujabb jelentések szerint a pamutfonalból fennálló készletekre kirovandó fogyasztási adót 40 százalékkal redukálják, míg a pamutszövetekből és kávéból fennálló készleteket nem fog kelleni bejelenteni.

Feirobb

Newyorki méretű gyerekek az a szerepben, Texas gyermekénekes iskola robbanásba eső idezett elő. Az Egy napközi iskolai nevű zenét éves épület petróból az olaj fel. A déli összes tant

óriási robbanás épületet, vár omle ve az in

A robbanás hallható és News Lond szolgálati.

Az építő-összeom gyermek

Az azon tok megré. Az első p hogy itt a van szó. pillanatába rajtuk kívül techn

Az iskol bant, a van és tottak

A tűzoltók a mur szék gyere ták elő a megerősít és már a vette körül volt szüks

az épít te kaz e lei és között s

Az anyák be az égő esett így. A hatóság nők az ó lők és ho mentőoszt biztosítani

A ment tevékenysé kább bont hátrabzon órákban é romjai al száma. A tett épüle

itt a k lett vi ostromn keik

Newyorki mányzó el

és katoná hogy a ré A tűz erőfeszítés tok jórész

Hozzáve gyermek

ezenfelül lyosan me szenné ég ségekkel Fiamincó ktltek k tot, vagy nek kilét

Hétszáz gyermeket pusztított el a borzalmas méretű amerikai gyermek-katasztrófa

Fejrobbant egy gyermekkel zsúfolt iskola és 1500 tanulója maga alá temette. Megrázó jelenetek közepette Roosevelttel személyes irányítása mellett kezdték meg a mentőmunkálatokat. Eddig 470 gyermek hulláját találták meg

Newyork, március 19. Kevés olyan nagyméretű gyermektragédiát ismerünk, mint az a szerencsétlenség, amely New Londonban, Texas állam székhelyén történt. Zsenge gyermekléteket szűrt el egy iskola robbanása, sokszáz családot döntött gyászba és egy egész világrész lakosságában idézett elő leirhatatlan pánikot.

Az Egyesült Államok egyik mintaszere napközi otthonában, ahol egész napon át iskolai nevelésben is részesül 1500 nyolctízéves gyermek, robbanás történt. Az épület petróleumvidéken fekszik és a talajból az olaj az iskola kazánházába szívódott fel. A délelőtti órákban, amikor az épület összes tantermeiben előadás folyt,

óriási robbanás reszketett meg az épületet, melynek falai mint kártyávról omlottak össze, maguk alá temetve az intézet tanulóit, tanárait és egész személyzetét.

A robbanás sok kilométernyi körzetben volt hallható és azonnal a helyszínére rohantak News London és a környező városok mentőszolgálatai.

Az épület lángborult és a lángoló, összeomló épület alól a bennpusztuló gyermekek vészkiáltásai hangzottak ki.

Az azonnal megkezdett mentési munkálatok megrázó jelenetek között folytak le. Az első pillanatban tisztában voltak vele, hogy itt a gyermekek százainak életéről van szó. Az épületben a szerencsétlenség pillanatában 1500 gyermek tartózkodott, rajtuk kívül még negyven tanár és az épület technikai személyzete.

Az iskolának éppen ez a szárnya robbant, amelyben az előadó nagyerem van és ahol többszáz gyermeknek tartották egyszerre ismertető előadást.

A tüzoltók és a mentők azonnal megkezdtek a munkálatokat. Az első órákban kétszáz gyermek megszűnt a hulláját hozták elő a romok alól. Texas kormányzója megerősítette a polgárőrséget a helyszínen és már a mentés első óráiban erős kordon vette körül az épületet. A kordonra azért volt szükség, mert

az épülethez száz száma gyülekeztek az épületben tanuló gyermekek szülei és a gyermekeiket keresgélő anyák között szivertépő jelenetek játszódtak le.

Az anyák szinte elszűntek rohantak be az égő falak közé és nagyon sok szülő esett így a szerencsétlenségnek áldozatul. A hatóságoknak erőszakosan kellett fellépniük az óriási tömegben összeverődött szülők és hozzátartozókkal szemben, míg a mentőosztagoknak kellő nyugalmat tudott biztosítani munkájuk folytatására.

A mentőosztagok pedig tovább végezték tevékenységüket, melynek során egyre inkább bontakozott ki a tömegszerencsétlenség háborzongatóan nagy mérete. Már az első órákban állandóan emelkedett az épület romjai alatt megtalált gyermekhullások száma. A hullákat egy erre a célra kiüritett épületben helyezték el, de

itt a karhatalomnak külön harcot kellett vívnia a szülőkkel, akik megostromolták az épületet, hogy gyermekeik hulláihoz hozzájuthassanak.

Newyorki intézkedésre James texasi kormányzó

elrendelte az ostromállapotot és katonai segéderőket küldött a helyszínre, hogy a rendet fenntarthassák.

A tüzoltóság és a mentőosztagok óriási erőfeszítésével órák alatt sikerült az áldozatok jórésztét kiadni a romok alól.

Hozzávetőleges számítás szerint 630 gyermek és 40 tanár lett halálát a borzalmas szerencsétlenségnek,

ezenfelül pedig rendkívül sok gyermek súlyosan megsérült. Miután a hullák jórészt szűnné égett, a hatóságok csak nagy nehézségekkel tudják agnoszkálni a holttesteket.

Harcinót balzsamozó szakértőt és 27 orvost küldtek ki a helyszínre, hogy ujjlenyomatot, vagy más jelek révén próbálják a gyermek kilétét megállapítani.

Az eddigi orvosi megállapítások szerint a gyermekeknek jórésze a robbanás következtében a lezuhanó kötőelemek ütéseitől vesztette életét.

A borzalmas robbanás ugyanis négyszáz méternyi távolságra dobta ki magából az épület törmelékét.

Igy olyan gyermekeket is halálra sujtott a robbanás, akik az épület udvarán és kertjében játszódtak. Látni a szakértők megállapították, az épület kazánházából cső vezetett az egyik petróleumtelepre és az ebből a csőből kiáradó gázok, valamint a talajból felszivárgó kőolaj idézték elő a nagyméretű

robbanást.

Az egész Egyesült Államokban óriási megdöbbenést váltott ki a nagyméretű tömeg-katasztrófa. Newyorkból elrendelték, hogy az összes vöröskeresztes osztagok vonuljanak ki New Londonba. A társadalmi segélyakciót és a mentőmunkát központilag maga Roosevelttel irányítja, aki állandóan értesítést kap a mentőmunkálatok állásáról.

Péntek déli félég óráig 321 holttestet sikerült kiadni a romok alól, délután háromkor pedig már 470-re rugott a megtalált holttestek száma. Valószínű, hogy a halottak száma 630-ra fog emelkedni. A tanárok közül csak négynek sikerült megmenekülnie.

Mr. Stephenson meg akarta akadályozni Mrs. Simpson válását

A törvényszék nem veszi figyelembe a Simpsonné válása ellen beadott panaszt. Nincs már akadálya a válás kimondásának

London, március 19. Simpson asszony, a lemondott Edward király menyasszonyának válóperében váratlanul bonyodalmak következtek be, melyek néhány óráig nagy izgalmat keltek Londonban és az egész országban. Ernst Simpson és feleségének válóperében már múlt év október 27-én kimondták a válást, de a törvényszék hathónapi határidőt tűzött ki annak érvénybelépésére. Az ítélet szerint, ha ezidő alatt megfelelő körülmények lépnek közbe, úgy az ügyésznek joga van az ítéletet revízió alá vétetni.

London társadalmának nagy szenzációjára, közbejött a megfelelő körülmény arra, hogy az ítéletet revízió alá vegyék. A válás végleges kimondásának időpontja előtt ugyanis

egy Stephenson nevű egyén avatkozott be, aki panaszában kifejtette, hogy a Simpson-házaspár válása Angliában meg nem engedett módon történt. Elsősorban, mert a házastársak megállapodtak előzetesen a válásban, másrészt pedig, mert Simpsonné a válás alatt nem viselkedett az előírt módon.

A főügyész kijelentette, hogy Stephenson nem tudja bizonyítani állításait. A kijelentés Angliában nagy derűtséget keltett. Ezen az alapon azonban a törvényszék elutasította Stephenson panaszát, aki egyébként ki is jelentette, hogy Edward lemondása után nem áll szándékában fenntartani panaszát.

Ezzel az utolsó akadály is elhárult az elől, hogy Simpsonék válását kimondják.

Capitol Mozgóban

a legnagyobb filmalkotás!

A PRAIRIK EZREDESE

GARY COOPER és JEAN ARTHUR

Olaszországnak az izlám iránti szimpátiáját hangoztatta Mussolini tripoliszi beszédében

Olaszország a népus meghívása miatt nem küld képviselőt az angol király koronázására

Tripolisz, március 19. (Rador.) Mussolini tegnap 2000 lovas-kardos arab hódolatát fogadta. Hatalmas tömeg vett részt az ünnepélyen, aminek végén a Duce beszélt. Hangoztatta, hogy Libia történelmében új korszak kezdődik. A benszülöttek bizonyosságát szolgáltatták Olaszország iránti ragaszkodásuknak és fenntartották a rendet abban az időben, amikor Itália távoli harccal volt elfoglalva. Több ezer önkéntest küldtek, akik a nyár előtt nem térnek haza. Olaszország békét, jogot, jólétet és a próféta törvényeinek tiszteletét biztosítja a muzulmán lakosságnak. Olaszország ezután fejezi ki rokonszenvét az izlám és az egész világ muzulmánjai iránt. Végül Mussolini arra kérte a megjelenteket, adják tovább szavait annak megállapításával,

hogy nem olyan ember, aki csak ígéreteket tesz, de mit ígért, azt be is tartja. A Duce beszédet lefordították arab nyelvre, ami hatalmas lelkesedést váltott ki a megszülöttek körében.

Egyidejű tripoliszi jelentés szerint Mussolini az idegen újságíróknak adott nyilatkozatában afrikai utjának békés jellegét domborította ki és hangoztatta, hogy utját ezelőtt egy félévvel határozta el és annak célja utat nyitni a béke, civilizáció és fejlődés felé. A Duce szerint szükség van az európai hatalmak együttműködésére Afrikában. Hiszem, hogy Európának még sok mondanivalója van a világ számára.

Mussolini Afrikában együtt akar működni Angliával

London, március 19. (Rador.) A Daily Mail szerkesztője, Ward Price intervjút kapott Mussolinótól, aki szerint Olaszország nem küld képviselőket az angol koronázásra, tekintettel arra, hogy arra a népus is meghívást kapott. Olaszország mégis baráti viszonyt akar Angliával és Franciaországgal. Gyarmati szempontból Olaszország kielégített hatalom és nem kívánja területeit gyarmatítani. Etiópia elég neki. Ezért együtt akar működni azon európai hatalmakkal, amelyeknek birtokaik vannak Afrikában. Elsősorban Angliával és

Az aranyér és az ön idegei

Valószínűleg nem találja még meg a megfelelő szert. Vásároljon Goedecke féle Anusol-t végbélkúpot. Rövidesen megkönnyebbül. Anusol világírú és sokszorosan kipróbált. Csodáikozni fog, olyan hamar elmúlnak kínzó fájdalmai. Kérdezze meg orvosát.

Anusol-Goedecke
GYÓGYSZERTÁRAKBAN KAPHATÓ

ván kereskedelmi szerződést kötni az olasz birtokokkal szomszédos angol területekre vonatkozólag.

Mussolini cáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Franco tábornoktól ígéreteket kapott volna Marokkóra, vagy a Baleari-szigetekre vonatkozólag.

Olaszországnak azt szeretné, ha a háború mielőbb hamarabb véget érne. A hadműveletek befejezése után Olaszországnak nem fog beavatkozni Spanyolország ügyeibe. Az önkéntesek visszatérhetnek hazájukba, amikor akarnak, feltéve, ha nem kötnek meg egyezést az összes nemzetiségű önkéntesek hazahívására. Európa többi részeiben békét kíván Olaszországnak a kormány nem áll szándékában kitenni magát egy általános háború borzalmas kockázatainak. Kész közreműködni új nyugati paktum kötésében. Szerinte a Berlin-Róma-tengelyi hitvatva van könnyíteni a tárgyalásokon.

Genf, március 19. (Rador.) A népus jegyzéket intézett a Népszövetség titkári hivatalához, amelyben tiltakozik az olaszok által Abessziniában, különösen az addiszabebai merénylet után alkalmazott metodusok ellen.

Gyarmatáru nagykereskedés

régi bevezetett transzilvániai 100 ezer lakosú nagyforgalmú városban betegség miatt 1-2 millió tőkével átvethető. Ajánlatok „Rentabilis” jellegre a kiadóba.

Egymillió dolláros per a kanadai ötös ikrek miatt

Newyork, március 19. A kanadai ötösikrek a világ egyik legnagyobb arányú polgári perének középpontjába kerültek. Ivan Spear impresszárió ugyanis egymillió dollár kártérítést követelt együttesen az ikrek szüleitől, valamint a kanadai államtól, mely a gyermekek gyámja.

Az impresszárió előadja keresetében, hogy mikor a gyermekek megszülettek, szerződést kötött apjukkal, Dionne-nal, hogy egész Amerikában turnén fogja mutogatni a családot. A turné jövedelmének hetven százalékát kötötte ki magának. A szerződés végrehajtására sohasem került sor, mert alighogy a gyermekek megszülettek, a kanadai állam „kiszajátította” őket.

Az impresszárió több ízben követelte jogait Dionnetól, aki azonban azzal védekezett, hogy szívesen eleget tenne a szerződésnek, de mit csináljon, mikor elvették tőle gyermekeit és ő maga is csak nagyon kevés pénzt kap értük. Ezért aztán az impresszárió az apával együtt az államot is beperelte.

A bíróság a napokban hoz ítéletet a különös perben.

Uj vezetőséget választott a Bőrkereskedők Szindikátusa. A cluji bőrkereskedők szindikátusa most tartott közgyűlésén megválasztotta új vezetőségét. Elnök Grünfeld Dávid, alelnök Várad Albert, pénztárnok Bergner Dezső, tanácsstagok: Andor László, Balogh Jenő, póttagok: Heller Carol, Holandus Isamu. Felügyelőbizottság: Czodik Carol, Simon Ede, Berényi Imre. A közgyűlés elhatározta a kényszerakárékonosságú akció bevezetését, olyképpen, hogy a bőrkereskedők által feladott megrendeléseknél a gyárak és nagykereskedők egy bizonyos százalékot felszámítanak és az így összegyűlt tőkéket az illető detailkereskedők számláján és javára a szindikátus fogja kezelni és nyilvántartani.

SPORT

Román—jugoszláv konferencia a labdarugó világbajnokság ügyében

Cluj, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A labdarugóvilágbajnokság nyilvánosságra került csoportbeosztása — mint megírtuk — különösen Romániában és Jugoszláviában elégedetlenséget keltett. A két ország hivatalos labdarugószervei arra hivatkoznak, hogy elérték már azt a fejlődési fokot, hogy a többi csoportokhoz hasonlóan, Románia és Jugoszlávia külön-külön csoportba kerültek volna a gyengébbek közé és ne legyenek arra kényyszerítve, hogy egymást távolítsák el a világbajnoki küzdelemből. Ez utóbbi különösen azért sérelmes, mert — mint ismeretes — Románia és Jugoszlávia labdarugósportja évenként nem is egyszer találkozik és mint két szomszédos, barátságban élő ország, a legjobb viszonyban állanak egymással.

Tekintettel ezen okokra, az illetékes vezetők elhatározták, hogy április elején Bucurestiben konferenciára ülnek össze, amelyen beható vita tárgyát fogja képezni a világbajnokság beosztási, illetve osztályozó terve. Hír szerint, amennyiben a két ország a részvétel mellett marad, kétfoldulós selejtezőt játszik egymással, egyet Bucurestiben és egyet Belgrádban és a győztes játszik a csoportban helyetfoglaló harmadik Egyiptommal. Igen nagy azonban az illetékes vezetők között azoknak a száma, akik amellett vannak, hogy a két ország labdarugósportját ért sérelmes beosztás miatt lépjenek vissza a világbajnoki küzdelemtől.

Törben a cseh versenyzők győztek Bucurestiben

Bucuresti, március 18. A csehszlovák-román vívómérkőzés törversenyében Csehszlovákia 9:7 arányban győzött. Egyénileg a cseh csapatból Frass 3, Jesensky 3, Vohryzek 2, Kakos 1, a románok közül Marinescu 4, Antoniadu, Garafil és Galimir 1—1 győzelmet szereztek.

A jéghokki világbajnoksággal kapcsolatban örökre kizárt Radian román jéghokki játékos az UFSR-hez fellebbezett. A sportszövetségek uniója már kétszer foglalkozott a fellebbezéssel. Tegnap esti ülésén bizottságot küldtek ki Iacobovici adjutáns-tábornok, Cantunari ügyvéd, Schmettan, Horia Roman alvezető és V. Canarache személyében. A bizottság bizonyos iratok beszerzése után március 20-án tárgyalja az egyébként zsidó korongjátékos fellebbezését.

A Venus vezetősége tegnap esti ülésén tárgyalta a Platko-ügyben keletkezett konfliktust, amelynek következtében Platko megválni készült a Venustól. Eladescu ügyvéd referálta a történeteket a vezetőségnek, amelynek meghallgatása után a vezetőség elutasította Platko felmondását. Alighanem a világhírű edző megmarad továbbra is eddigi tisztviselésében.

PALESZTINA HANDBALL VALOGATOTTJA a közeljövőben európai túrára jön, amelynek során május 10-én Bucurestiben szerepel. Ellenfele a bucaresti Makkabi handball csapata lesz. A palesztinai sportkötönyt innen Cernautiba utazzik, ahol két mérkőzést játszik.

Uj válogatókapitányt nevezett ki az Északi Liga. Az Északi Liga vezetősége legutóbbi ülésén a válogatással, teljes joggal, Titu Fătu cluj-i törvénytörvénybíró bízta meg.

Cernautiban május 1, 2 és 3-án a romániai munkássportegyesületek labdarugócsapatai körmérkőzést bonyolítanak le. A körmérkőzés a cernauti Muncitorul munkássportegyesület rendez.

Bodola itt, Bodola ott... Bodola, az oradeai labdarugócsapat kiváló képességű játékos nemcsak a pályán, a sajtóban is népszerű. Mindennap szerepel Bodola a napilapok hasábjain, mint más-más egyesület jövőbeni játékos. Bodola hol az olasz Juventus, hol a francia Racing Club Strassbourg, hol a bucaresti Venus játékos. Ujabbán az a hír, hogy Bodola az őszől kezdve egyik magyarországi, előkelő egyesület tagja lesz, amely azonban meg fogja engedni Bodolának, hogy a román válogatásban szerepljen akárhánszor erre szükség lesz. Ujabbán. De egészen biztos nem utóljára. Mert Bodolát még sokszor fogják eladni, miközben a népszerű labdarugó megmarad továbbra is a CAO oszlopán.

A Nemzetközi Vívó Szövetség világbajnokság rendezését határozta el. Brüsszelből jelentik: A Nemzetközi Vívó Szövetség tegnap befejezte ülését. Ezen a többek között elhatározták évenként világbajnokság rendezését mindhárom fegyvernemben. A világvér-

senyt a Russel-kupáért rendezik, amelyet háromszori győzelemmel lehet véglegesen elnyerni. A világbajnokság lebonyolítását csoportbeosztás szerint ejtik meg. Románia Jugoszláviával, Lengyelországgal és Magyarországgal kerül egy csoportba — földrajzi meghatározás szerint. A csoportbeosztás egyébként a következő: 1. csoport: Norvégia, Svédország, Finnország. 2. Irország, Anglia, Hollandia és Belgium. 3. Franciaország, Portugália, Spanyolország, Svájc, Monaco. 4. Olaszország, Ausztria, Németország, Csehszlovákia. 5. Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Románia. 6. Bulgária, Görögország, Törökország és Egyiptom.

SZÍNHÁZ-FILM

Muskátlis ablak

Victor Iuon Popának, a kiváló román írónak sok színdarabja között a Muskátlis ablak az, amely a közönség minden rétegének tetszik és ez a titka annak, hogy két év alatt több mint százszor játszották a bucaresti Nemzeti Színházban a legnagyobb sikerrel és táblás házak előtt.

Az a nagy kedv és ambíció, amellyel a színház szereplői készülnek a Muskátlis ablak szombat esti bemutatójára, egyenesen példátlan. Mintha egymáson akarnának túlnenni, hogy mennél kiválóbb alakítás produkáljanak. Mintha ezzel akarnák viszonzni a szerzőnek azokat a kiváló szerepeket, amelyeket a Muskátlis ablakban játszottak, mert minden szerep olyan értékes, olyan emberi, olyan széles skálájú, hogy annak tökéletes megoldása igazán szép művészi feladatnak számít. A hangulatos, poétikus és minden momentumában emberi vigjáték alakjai hus-

ból és vérből való emberek, hangja pedig olyan finom, mint a csipke.

A szombat esti ünnepi bemutaton az illusztris szerzőn kívül igen sok író, hírlapíró és a román irodalomnak igen sok kiváló egyénisége lesz jelen az előadásban. Bejelentette részvételét még Ince Sándor, a Színházi Élet főszerkesztője is, aki éppen a darab kiváló volta miatt szerzett opcióit a darab külföldi előadásaira. Egy filmvállalat pedig a filmesítés jogát sietett meg a bemutató előadás előtt lekötöni.

A Muskátlis ablak-ot Gróf László fordította magyarra és ugyancsak ő rendezi a darabot is, melynek főszerepeit Fényes Alice, Felszeghy Mária, Czoppán Flóri, Gróf László, Tompa Sándor, Nagy István, Lantos Béla és Csóka József játsszák.

Hétfőn este megismétlik a Muskátlis ablak előadását.

Lengyelvér

Szombaton délután 5 órakor a gyönyörű zenéjű Lengyelvér kerül színpadra olcsó helyárakkal, az operett társulat legkiválóbbjával. Ez a kiváló operett messze kimagaslik még a klasszikus operettek közül is, nem-

csak gyönyörű és értékes zenéje miatt, de a szövege is olyan elsőrangú és mulattató, hogy zene nélkül, mint vigjáték is első helyet foglalhatna el a színműirodalomban.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat d. u. 5: Lengyelvér. (Nedbal Oszkár nagysikerű operettjének első olcsó helyáras előadása.)

este 9: Muskátlis ablak. (V. I. Popa több mint százszor adott ragyogóan szellemes, hangulatos vigjátékának bemutatója. Fordította és rendezte Gróf László. Főszereplők: Fényes Alice, Felszeghy Mária, Czoppán Flóri, Gróf László, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár a főszerepekben.)

Vasárnap d. e. 11: Gül Baba. (Ali basa: Bérczy Mihály, Gábor diák: Solymosán Magda, Gül Baba: Tóth Elek. Olcsó helyárak.)

d. u. Harangvirág. (A kitűnő cigányzenés, énekes vigjáték olcsó helyárakkal, Fényes Alice, Harmath Jolán, Kovács György, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár a főszerepekben.)

d. u. 6: Meseáruház. (Kilencedszer.) este 9: Meseáruház. (Tizedszer.) Hétfő fél 9: Muskátlis ablak. (Rendes helyárakkal.)

ROMAN OPERA MŰSORA

Szombat, március 20 (iskolai matiné): Vig-özvegy.

Vasárnap, március 21 (este): Az eladott menyasszony.

Hétfő, március 22: Carmen. (Manzer zeneigazgató közreműködésével.)

Szerda, március 24: Szimfonikus hangverseny (Robert Manzer zeneigazgatóval.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombattól két világsikerű francia film egy helyárért. I. A légionárius. Jacques Feyder rendezése. Főszerepben Charles Vanel, Françoise Rosay, Marie Bell, Pierre Richard Willem. II. Általános közkívánatra: Asszony a hadhájon. (Virrasztanak a fegyverek). Claude Ferrere nagysikerű regénye után. Főszerepekben

Megbízható כשר של פסח
Borkereskedők, vendéglősök és kocsmárosok
figyelmébe!!!

Vagon, hordó és palackozott tételekben a legjobb minőségű albauliai, țehai és sárdi fajborok. A legjobb minőségű szilva- és seprópálinkák kaphatók a legolcsóbb árak mellett a

FRATH TESLER S. A. CÉGNEL CLUJ,
P. Mihai Viteazul 13, 30. Telefon 1576, 813.

Szegeden játszik husvétkor a CAO, amennyiben sikerül megegyeznie a Chinezullal, hogy március 28-i bajnoki mérkőzésüket más időpontban játsszák le. A CAO a Szeged FC vendége lenne. Itt említjük meg, hogy az északafrikai Algirból is ajánlatot kaptak az oradeai zöldfehérek: négy mérkőzésre. Május 1, 2, 8 és 9. napjain játszódnak négy mérkőzésért 60 ezer francia frankot ajánlottak fel. A CAO kérte, hogy a meghívást jumiusra halasszák el, mert bajnoki mérkőzéseinek megszokására nem kap engedélyt.

APRÓ
HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak ugy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kitűnő szilvium és elsőrendű faj és asztali borok, 10 lejtől kezdve kaphatók Depo Haasz Timisoara IV., Str. Vacarescu 31.

Cseméje szakmában jártas ügynőket keresek. „Garancia” jellegre.

Fényképezőnő állást kaphat. Fényképes ajánlatokat. Házasság lehetséges. „Jofat Toar” jellegre.

A Zsidó tanoncotthon teljes ellátás és megegyezés szerinti készpénzfizetés ellenében gépiráshoz is értő zsidó tisztviselőt felvevő. Ajánlatok Str. Paris 36 március 25-ig adandók be.

Keresek autorizált könyvelőt, perfekt román, német, magyart. Szesszakmából előnyös. Mindhárom nyelven megírt kézírások ajánlatokat: PRIMUS líkőrgyárnak Clucova.

Orvosi rendelővel bíró orvos feleségül venne 20—28 éves intelligens izr. urfiányt, akinek megfelelő hozományja van. „Szerlem” jellegre a kiadóba.

Világszabadalom romániai gyártásához és terjesztéséhez 3—400.000 lej tőkével közreműködő társ kerestetik. Ajánlatok kettős borítékban Cluj, postafiók 132. kéretnek.

Urifiány, asszony teljes komfortos ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Keresek május 1-re feltétlen uricsaládnál, lehetőleg külön szobával, ort. kóser ellátást. Ajánlatokat „Belvárosban” jellegre a kiadóba kérek.

Vendéglői és szállodai berendezés jutányosan eladó. Cim és leltár a kiadóban.

Könyvszekrény, háromrészes, fekete tölgy, üzletberendezésnek is alkalmas, fehér gyermekszobabútor és egyéb tárgyak költözőkde miatt eladók. Ligeti, Calea Marechal Foch 53.

180 lejért villanyondolólunk 6 havi garanciával. Speciális hajfestés, víz-vas ondolás és művészies parókakészítés. H. Lotti, Calea Regele Ferdinand 3. Udvarban.

Előkelő vállalat

parfumeria

szakmában jól bevezetett garanciaképes

utazói keres

Ajánlatok „BP. 38”jellegre a kiadóba.

Jó állapotban levő mély gyermekkoscsit keresek megvételre. Cimeket ármejelöléssel a kiadóba kérek.

Husvétli reklámárak: 6 személyes teáskészlet 290 lejtől, 6 személyes ebédőlszerviz 540 lejtől. „Pax” Cluj, Calea Victoriei 6.

Két szoba konyha fürdőszoba, mellékhelyiségek kiadó május elsejére Decebal 66. Telefon 26.

Zsidó szakácsnőt, ki diétikusan is főz, egyelőre ideiglenesen felvesszünk a husvét ünnepekre. Cim a kiadóban.

Jömeneteli cukorkaüzlet belvárosban más vállalkozás miatt átadó. Cim a kiadóban.

Rentabilis kereskedelmi cég 80.000—100.000 lejig finanszírozó társat keres szép kereseti lehetőséggel. Tőke áruval és I-a bankkal fedezve. „We-Fox” jellegre a kiadóhivatalba.

Beszélgetés a 87 éves Mózes Schwartzfelddel, a legöregebb román-zsidó ujságíróval

A romániai zsidóság egyenjogúsítási küzdelmeinek örökifju harcosa két generáció történetéről beszél az Uj Keletnek

Bucuresti, március 19. A romániai zsidó ujságírók 87 éves doyenje Mózes Schwartzfeld derűsen fogadja az Uj Kelet munkatársát:

— Szép maguktól, hogy megemlékeznek néha-néha az öreg kartársról. Ha jól tudom, ezelőtt 16 esztendővel volt nálam utoljára valaki az önök lapjától... Hej, az idő hogy eljárt. Akkoriban 70 éves legény voltam...

A 47-ik évfolyamát elért „Egalitatea” című lap vezetője 87 hosszú, eseményekben dúsz esztendővel a válán, változatlanul harcosan és „fiatalosan” ül kéziratok, lapkivágások, régi barnult és poros ujsághalmazok között. A jövő szám vezércikkén dolgozik. A nemzeti munka védelméről szóló törvénytervezethez szól hozzá. A multat idézi tanunak, hogy az elnyomás mindig szerencsétlenséget hozott az elnyomóra. Fiatalos lendülettel és merészséggel ír... De nem csak cikkeiben, beszéde is szípkázik a szellemességtől, emlékezőképessége pedig egyenesen elképesztő. 40-50 évvel ezelőtt lezajlott eseményekről úgy beszél, mintha csak tegnap történtek volna.

Főszerkesztő és pénzbeszedő

S a munkakészsége... egyedül írja meg a lapot az elsőtől az utolsó betűig. M. S. a Pop-féle törvényről ír, Ploesteanu az állampolgárságok revíziójáról, Ben Brill a Harmadik Birodalom irodalmáról ír szatírákat... Persze, hogy M. S., Ploesteanu meg Ben Brill egy és ugyanazon Mózes Schwartzfeld, aki a címszalagokat is írja, ragasztja, aki expedíál, aki adminisztrál, sőt ő maga inkasszál is. 87 éves csontjait összeszedi és elindul harmadik osztályon — mert bár örök életében ujságírásból élt, nincs vasuti szabadságja — s összejárja Botosanit, meg Dorohoit, meg Iasit, meg Galatzot az előfizetési díjakért...

— Mert senki sem küldi be önmagától, panaszkodik.

De ha alkalma van a multról beszélni, akkor inkább másokra emlékszik vissza. Különösen dr. Gasterre, a nagy filológusra, Seineanura és bátyjára, a nemrég elhunyt Eli Schwartzfeldre tereli szívesen a beszélgetést.

A regáti zsidóság harcaiból

— Velük együtt harcoltam akkor, amikor még egyenjogusítva sem voltunk, 1885-ig, amikor Gastert, Seineanut és bátyját kiutasították az országból. Gaster azóta mindent elért, amit egy tudós elérhet. Londonban a szefárdok birodalmi rabbijává választották, a londoni egyetem egyik legtekintélyesebb alakja, az „Ázsiai Egyesület” alelnökévé, a Zsidó Történelmi Társaság elnökévé választják. S Románia, amelyért annyit szenvedett és dolgozott, elégtételt ad neki, 1929-ben a Román Akadémia tiszteletbeli tagjává proklamálta azt, akinek 1885-ben el kellett hagynia az országot. Gaster a román irodalom s nyelv legnagyobb kutatóinak és mestereinek egyike. Hasdeu, Titu Maiorescu, Odobescu és C. Roseti tisztelői, tanítványai és barátai voltak. Öfelsége I. Károly király igen gyakran fogadta s szívesen beszélgetett el vele. Csak Dimitrie Sturdza, az akkori miniszterelnök nem volt képes elismerni, hogy Gastert nem politikai, hanem kizárólag tudományos célok vezetik munkájában.

— Seineanu, aki később a Sorbonne-tagja lett, Gasternek volt a tanítványa. Párisban a francia filológusok között igen előkelő helyet foglalt el.

Aki az ICA megalakítója volt

— A bátyám, akivel együtt alapítottuk meg a romániai zsidó sajtót, Párisban báró Hirsch magántitkára lett s a Báró az ő tanácsára alapította meg az „Ica”-t fiatal halála után, hogy ezáltal öröksége az „Ica” részvénytársaság tulajdonaként kizárólag a zsidó nép-közösség tulajdona maradjon.

— És most önről is valamit Schwartzfeld ur?

Schwartzfeld bácsi teszi magát, hogy nem hallja a kérdést, pedig a hallása tökéletes s tovább beszél az „Ica” megalapításának történetéről, mire megkérdezzük: — Hol és hogyan kezdődött ujságírói karrierje?

Schwartzfeld bácsi most már nem térhetett ki s rövid tétovázás után bevallja, hogy bizony lehet annak 70 éve is, amikor első novellája — „Román dal” című egy folyóiratban megjelent...

— Iasiban éltem, akkoriban oda koncentráltam az irodalmi élet. 1774-ben egy hosszabb tanulmányom jelent meg bátyám „Revista Israelita” című folyóiratában, ahol aztán szorgalmasan írogattam mindenfélét: novellát, kritikát, filológiát, filozófiát. A mi kis csoportunk, Gaster, Seineanu, Elias Schwartzfeld és én rávetettük magunkat a román nyelv megnemesítésének munkájára s ragyogó eredményeket értünk volna el, ha nem vádolnak meg azal, hogy el akarjuk torzítani a nyelvet s az a célunk, hogy befektetjük a román népet a külföld előtt. Pedig az igazság az volt — most bevallom magának — érdeket akartunk szerezni a zsidók egyenjogúsítása érdekében.

A romániai zsidó irodalom bölcsőjénél

— Közben egy Bacauban megjelenő „Prezentul” című lapban kezdtük bátyámmal feszegetni a zsidó problémákat. Ott ismerkedtem meg Loebel doktorttal, aki egyike volt a legelső romániai zsidó orvosoknak — az ő anyagi támogatásával kiadtam a „Zsidó Évkönyv” első számát, amely a romániai zsidóság történelmét ölelte fel. Az évkönyvre alaposan ráfizettünk, de a következő évben mégis sikerült annyi pénzt összekoldulnom, hogy a második számot is kiadjam. Ezuttal nagy szeretettel fogadták. S ettől fogva 20 éven keresztül a romániai zsidó élet minden mozzanatát felölelő lexikonja volt.

— Miután bátyám, Gaster és Seineanu elhagyták az országot, rendkívül elkeseredtem s elhagyatottan éreztem magam. Egyedül, leverve, cél nélkülül tekintetem a jövőt. Körülöttem csupa ellenség és rosszakarat. Bátyám Elias réám testálta „Fraternitatea” című hetilapját s én erkölcsi obligót éreztem arra, hogy minden erőmmel a zsidó nép szolgálatába állítsam ezt a lapot. Megalapítottam a „Juliu Barasch” nevű történelmi társaságot, amely körül új gárda csoportosult: Taubes, Bajarano, Paves, Bally, Casvan, Braunstein-Mibashan, Sapira stb. Felvettük a kapcsolatot a külfölddel, levelezésbe léptünk Graetzsel, Isidore Loeb-bel, Alex Harkavyval, a petersburgi akadémia tagjával, Neugebauerrel, a British Muzeum lektorával... Három éven keresztül a „Juliu Barasch” társaság évkönyveit szerkesztettem, majd 1990-ben megalapítottam az „Egalitatea”-t.

„A zsidó merészség”

M. Schwartzfeld elmondja azután Vasile Alexandrival, a nagy román lírikussal kapcsolatos epizódját.

— Tanulmányom jelent meg Alexandri költészetéről, amely megállapította, hogy Alexandri jobbat is nyújthatott volna. A tanulmány nagy vihart váltott ki. Még a parlamentben is szóvá tették „a zsidó merészségét.” A ház két táborra oszlott, egyesek politikai eszközök akartak kovácsolni az ügyből ellenem és a zsidók ellen, mások tisztán irodalmi szempontból ítélték meg tanulmányomat s pártomat fogták. A boldog emlékezetű Ion Nadejde, Vasile Alexandrinak magának vágta a szemébe:

— Még, ha zsidó, akkor is igaza van Schwartzfeldnek.

— A földrajzi intézet diszülésén a király jelenlétében foglalkoztak a kérdéssel. Emile Picot, az uralkodó magántitkára a következő kijelentést tette ezen alkalommal:

KAUFET ÖSTERSCHOKOLADE

טשאקאראדע כשר של פסח

תחת השגחת ארטה יודישע צענטראלקאנצלרייא קלויש י"א

erzeugt:

Adalbert Reiter și fiul

fabrica de ciocolata, cacao și bonboane Satu-Mare

— Alexandri és Schwartzfeld között az igazság Schwartzfeld oldalán van... És akkor a király öfelsége is magához kérészt. Schwartzfeld bácsi ezután elém teszi vastag művét a romániai jiddis népköltészet és közmondások gyűjteményét:

— Ebben a műben 7000 zsidó közmondás van, mondja büszkén.

Egy másik műve: A zsidó népi irodalom. És még egy kötet: Zsidók a román és a világirodalomban. Regények, novella és versgyűjtemények.

Hatalmas életmű fekszik előttünk, egy 87 éves élet küzdelmeinek és lelkesedés-

nek az eredménye.

Mások ebben a korban babérjaikon pihennének. Schwartzfeld bácsi számos egyesületnek diszelnöke, disztagja, már annyszor ünnepelték, amikor 50 éves és 60 éves és 70 és 80 és 85 éves volt, amikor 25 éves, 50 és 60 éves ujságírói munkásságát ünnepelték... De Mózes Schwartzfeld nem hajlandó nyugdíjba vonulni. Ir, szerkeszt, a cenzurához viszi a lapot, címszalagot ragaszt, expedíál, inkasszál...

— Pihenjenek a fiatalok, — mondja tréfálkozva — én nem engedhetem meg magamnak ezt a luxust. (h. e.)

Tavaszi szövetudonságaim

megérkeztek. Dus választék.

Silberger Ernő

uridivat szalon Cluj, Regale Ferdinand 2 a. Platsintár felett.

A Keren Hajjeszód-akció Transilvániában

Beszámoló Moritz Geiger munkásságáról. Oradeán, Aradon és Lugojon szép eredményekkel zárult a Keren Hajjeszód-akció. A timisoarai önkéntes párok munkássága. Március 21-én nyer lefolytatást a resitai Keren Hajjeszód-akció

Az elmúlt hetek folyamán a KH jeruzsálemi főirodájának delegátusa, Moritz Geiger Oradeán, Aradon és Lugojon dolgozott. A nehéz külső körülmények dacára is mindenütt szép eredménnyel zárult a munka, amely azzal a reménnyel bízt, hogy a négyhetes kényszerszünet és bicaron-akció dacára is sikerülni fog elérni a KH mult évi jubiláris eredményeit Transilvániában.

Az egyes városokban lefolytatott akciókról a következő tudósításunk számol be:

Oradea: Oradeán ebben az évben is dr. Bárdos Imre, országos KH-társelnök és oradeai körzeti elnök volt az, aki hihetetlen áldozatkészséggel, kitartással és odaadó ügyszeretettel gondoskodott az akció megfelelő előkészítéséről és a delegátus látogatásainak beosztásáról. Egymaga több, mint 130 látogatást tett, új munkatársakat vont be az akció keretébe és neki, valamint a KH delegátusának is nagy érdemei vannak abban, hogy megfelelő atmoszférát fogadta a helyi csoport reorganizációját.

Az akció során Moritz Geiger Oradea különböző cionista köreiből tartott előadásokat és a munka eredménye elérte a mult évi eredményt.

Arad: Nehéz körülmények között került sor az akció beindítására, mert a különböző purimi rendezvények, valamint a Wizo tombola-délutánja majdnem az összes szám bajóhető erőket lefoglalta. Dr. Dohány Sándorné és dr. Goldschmidt Lipótné voltak azok, akik tiszteletreméltó fegyelmességgel és mindent felülmuló kitartással gondoskodtak a delegátus kíséretéről

és biztosították az akció sikerét.

Lugoj: Ebben a városban, mint minden évben, úgy most is Neumann Hugó, a kitünő KH-biztos készítette elő a kitünő eredménnyel lefolytatott KH akciót. Az akció beindítása egy meeting keretében történt, amelyen dr. Lenke Manó főrabbi elnökölt. A meetingen, amelyet a főrabbi meleghangú üdvözlőbeszéde vezetett be, Moritz Geiger „A zsidó nép a királyi bizottság előtt” címmel tartott előadást, majd az előadás végeztével a jelenlévők meleg óvációja közben nyújtotta át a Keren Kayemeth aranykönyvi bevezetéséről szóló diplomát Huszár Vilmosnak és neje-nek, aki mint a lugoji Chevra Kadisa elnöke és a lugoji zsidóság egyik legtekintélyesebb tagja, nagy érdemeket szerzett a zsidó közelet minden terén.

Timisoara: Timisoarán február elején indult be — egyelőre az önkéntes párok munkássága útján — a KH-akció, amely kitünő eredményekkel halad előre. Az akció munkatervére szerint az önkéntes párok április elejéig folytatják munkásságukat és akkor kerül beindításra a delegátus részvételével a hivatalos akció, mely hivatalosan van a mult évi eredményeket 25 százalékkal emelni. Az eddig elért eredmények alapján erre meg is van minden kilátás. Az akció vezetése Eksteln Berthold, timisoarai KH-biztos kezeibe van letéve, aki a legnagyobb körültekintéssel, nagy energiával és kitünő hozzáértéssel vezeti a timisoarai KH ügyeit.

Resita: A resitai KH-akció lefolytatására március 21-én egy nagyszabású meeting keretében kerül sor, amelyen Moritz Geiger, a jeruzsálemi KH-központ delegátusa tart előadása.

Április 26-án indul az UJ KELET

párizsi társas-
utazása

Részvételi díj 15.000 lej.

Jelentkezni lehet március 25-ig.

Kérjen prospektust az Uj Kelet utazási osztályától.

Sighetet ujjaépítik

Megvalósulás küszöbén a nagyszabású városszépítési tervek

Sighet, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Alig két évvel ezelőtt Sighet város vezetőségét az a nem egészen indokolatlan aggodalom töltötte el, hogy Maramures megye székhelyét nagyközösséggé degradálják...

Erre a borúlátásra az a tény adott okot, hogy a lehető legminimálisabba leredukált városi költségvetést sem lehetett megvalósítani. A városi vezetőség fenyegetőzése és kérelmei dacára senki sem volt hajlandó városi adót fizetni. A helyzet annyira rosszabbodott, hogy a város a szó szoros értelmében a csőd szélén állott, amit az illetékesek már nem is tagadtak.

Három millió lejjel emelték Sighet város költségvetését

Ma a helyzet már egészen más. A városi adófizetők helyzete vajmi keveset javult, sőt, ha objektívek akarunk lenni talán még rosszabbodott. Ezzel szemben a városi háztartás annyira rendeződött, hogy az 1937-38. évi költségvetésben már városfejlesztési és városrendezési tervek is előirányoztak helyi relációkban jelentős összegeket. Igaz, hogy a városi adókat is jelentősen emelték.

A városi tanács által a napokban megszavazott költségvetés végösszege tizennégy millió hatvanöt ezer lej, ami közel három millió lejjel több, mint a folyó évi illetve tavalyi városi büdzse. Ezt a többletet is város-
szépítési célokra fordítják.

Mit tehet Pop Valér

Néhány szerencsés körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy Sigheten most nagyszabású városfejlesztési tervek kerültek a megvalósítás stádiumába.

Röviddel a liberális párt maramures megyei organizációja dr. Pop Valér ipar és kereskedelemügyi minisztert megválasztotta díszelnökkévé.

A tanács mult heti ülésén dr. Lázár Sándor volt nemzetparasztpárti polgármester, jogszertint tanácsos, felszólalásában javasolta, hogy Pop Valér miniszternek a kormányra ható befolyását vegyék igénybe a városnak az állammal szembeni „befagytott” jogos követeléseinek folyósítása érdekében, hogy megvalósíthassák a városrendezési terveket. Dr. Hodor Gyula polgármester bejelentette, hogy a jövő évi költségvetésben már olyan összegek is szerepelnek, amelyeket Pop Valér révén remél megkapni a város.

Napirendre került a város csatornázásának terve

A városfejlesztési tervek között első helyen áll a városi belterület csatornázása. Ezzel ezelőtt Sigheten még a fantazmagóriák világába tartozott a csatornázás terve. Holott égetően szükség van a kanalizására. Most végül komoly formában napirendre került ez a kérdés is.

A tervek szerint a város átengedné a hadügyminiszteriumnak a tulajdonát képező katonai kaszárnyaépületeket egy meghatározandó összeg ellenében. Ez az összeg fedezetet nyújtana az Állami Letéti Pénztárnak egy husz millió lejes hosszulejáratu amortizációs kölcsönre, amelyet a város központjának kanalizására és a főbb utvonalak aszfaltozására folyósítana.

Még a nyáron lesz nappali áram Sigheten

A napokban Sigheten járt egy szakértő bizottság elén az Állami Letéti Pénztár vezérigazgatója, aki a város ügymenetét tanulmányozta a villanyüzemnek nyújtandó 1.800.000 lejes kölcsön fedezete szempontjából. A bizottság mindent a legnagyobb rendben találta és így semmilyen akadályt nem látott a régióta vadud kölcsön folyósításának. Ez az összeg hiányzik még a villanyüzemnek a nappali áram szolgáltatásához szükséges új gépek és felszerelések beszerzéséhez. A kölcsönt pár napon belül kiutalják és a budapesti Ganz cég — rövidesen hozzáfog a szereléshez.

A Letéti Pénztár vezérigazgatójának sightheti tartózkodását a városi vezetőség felhasználta arra is, hogy a nagyszabású kölcsön tervét megbeszélje. Banciu vezérigazgató nagy tetszéssel fogadta a kaszárnyaépületekkel kapcsolatos javaslatot és azt könnyen megvalósíthatónak találta.

Nagy idegenforgalmat vár Sighet

Sighet város és Maramures megye vezetősége legújában nagy gondot kezd fordítani az idegenforgalom fokozására.

Az idegenforgalom fellendítésének legelső feltétele, hogy Sighet külső arculata előnyre megváltozzék. Ez a törekvés a hajtóereje a városépítészeti tervek megvalósításának.

Maramuresben nagy reménységgel tekintenek az idegen forgalom növekedése elé. Megfelelő befektetéssel és elegendő propaganda

révén valóságos csodákat lehetne művelni Maramuresben. A megye különböző részein néhány száz ismert gyógyforrás bugyog elő a földből, amelyeknek a nagy világhírdőkkel egyenértékű jótékony hatását neves orvos-professzorok állapították meg, de oly elhanyagolt vidékeken vannak, hogy szinte lehetetlen azok nagyrészt megközelíteni. A Svájc természeti szépségeivel vetélkedő maramuresi tájak festői panorámái ugyancsak nagymértékben vonzzák erre a hegyvidékre az üdülni vágyó idegeneket.

Nagyszabású városfejlesztési tervek

Az idegenforgalom fellendülésének reményében már az ideai városi költségvetésben is olyan tervek szerepelnek, amelyek a város központjához adnak szebb külsőt.

A sightheti görög keleti egyháznak jogerős döntése van arra, hogy a Piata Unirei parkban katedrális építsen. A görög keletiek lemondtak ezen jogukról azzal a feltétellel, hogy a városi engedje át nekik templomépítés céljaira a Vigadó palotát. Az egyezés most már mindkét félre kötelező. A pénzből

Molnár Kálmán pécsi professzor fel-tünő röpirata a diákzavargásokról

Proklamáció Magyarország összes egyetemeihez

Budapest, március 19. A pécsi egyetemen lezajlott diáktüntetések után — amikor tudvalevőleg a nyilvánosság előtt lefolyt ünnepélyes doktoravatást is verekedésekkel zavarták meg egyesek, dr. Molnár Kálmán egyetemi tanár, a pécsi Erzsébet tudományegyetem politikai és közjogi tanszékének professzora levelet kapott állítólag tanítványaitól, amelyben választ kértek tőle, hogy „támogatja-e az ifjúság jogos küzdelmeit?”

Dr. Molnár Kálmán, a kiváló tudós, a névtelen levélre nyílt levélben válaszolt, amelyet kinyomatott és megküldött valamennyi magyar egyetem és főiskola rektorának, dékánjának és tanárának. Nyílt válasza szóról-szóra a következőket mondja:

„Ez őszinte véleményem”
„Több tanítvány” aláírással felszólítás érkezett hozzám, hogy mondjam meg nyíltan: számíthat-e rám a keresztény ifjúság az ő „jogos küzdelmeiben”? Ugy hallják ugyanis, hogy a keresztény ifjúság mozgalmáról elítélőleg nyilatkoztam; hogy nem értem meg, ami nekik fáj.

Nem térek ki a „nyílt” válasz elől. Ha valóban tanítványaim azok, akik a kérdést hoztam intézték, akkor ismernek engem s bizonyára tudják, hogy válaszomban nem fogok az ifjúságnak udvarolni, hanem őszintén megmondom a véleményemet.

En valóban minden törvénytelen és minden durva cselekedetet elítélek, s így elítélem a keresztény jelszavakat kompromittáló ifjak rendbontó kihágásait is. És a pécsi egyetem ifjúságának február utolsó hetében tanúsított viselkedését nemcsak hogy nem helyeslem, de valóban úgy van: meg sem értem. Megértem, ha két somogyi parasztlégyény elkurjantja magát: „Ki a legény a csárdában?” — és egy ellen, összeverik, összetörik egymást. Ez a sűrű magyar vér virtusa!

Megértem, ha az új világ műveletlen csöcseléke szitává lövi, megincseli az uccán járó-kelő ártatlan néget. Érthetővé teszi a megvadult csöcselékek lélektana!

„Beteglelkű egyének”
De a legmagasabb kulturájú magyar ifjúság multja, tradíciója, légköre, lelki adottsága ilyesmit nem tesz érthetővé.

Nem tudom megérteni, hogy élelki, keresztény és magyar, egyetemi műveltségű fiatalember nekiessekk kollegájának, aki őt sohase bántotta, akinek csak az a büne, hogy dolgozik, tanul és élni akar, — s ezt a kollégáját üsse és pofozza, csak azért, mert zsidó.

Allítom, hogy én ismerem a magyar ifjúságot, s ezért nem értem meg a kereszténytelen és lovagiatlan durvaságot. S állítom, hogy aki ezt megérti, az nem ismeri és nagyon lebecsüli a magyar ifjúságot.

Társadalmunk betegségének egyik szomorú tünete, hogy a magyar ifjúság krémjét magához öleli egyetemeken is helyet foglalnak olyan beteglelkű egyének, akiket szellemi és lelki kulturájuk alacsony szintje miatt oda beengedni vagy ott megtűrni nem volna szabad. Kétszeresen szomorú jelenség, ha ez a törpe kisebbség fertőzi meg az egészséges lelki nagy többséget s nem az egészséges légkör gyógyítja ki a betegeket.

Nem azon csodálkozom, ha a tudomány szentélyében is akadnak itt-ott lovagiatlan és a keresztény jelszavakat kompromittáló ifjak, csoportba verődve, számbeli túlerejükkel bátorogatva merítve s a tömeg felelőtlen-

a város modern színházat akar építtetni a jelenlegi nyári színház helyén, a görög keletiek-től kapott telken pedig egy korszerű nagy fedett vásárosarnokot.

A legújában kiszivárgott hírek szerint a görög keletiek nem a Vigadó-palotát változtatják át templommá, hanem kommercializálják a rengeteg tűzlehelységgel rendelkező épületet, a Piata Unirei közelében emelnek egy impozáns katedrális az erre a célra már kiszemelt, állami tulajdonú képező épület komplexum lebontása után. A beavatottak szerint az egház már ígéretet kapott illetékes helyről az épületek átengedésére.

Gyógyfürdő és üdülőtelep létesül a Solovánon

A város tőzsomszedságában, a régi Malomkerttel szemben a festői szépségű, csodálatos kilátású és ózondus levegőjű Solován hegy egyik kies fekvésű részén, Moiss László városi pénzügyi osztályfőnök nagy kiterjedésű kertjében nagyszabású gyógyfürdő és üdülőtelep építését kezdte meg, melyet még a nyár folyamán átadnak rendelkezésükre. A kertben ugyanis nemrégén kén-, jód- és vastartalmu gyógyforrásokat fedeztek fel. Az új gyógyfürdő ugyancsak az idegenforgalmat fogja előmozdítani.

Káhn Kálmán

A negyvenéves nő ma

Balzac a harminc éves asszonyról irt regényt a virágzó harmincéves asszonyról, aki az ifju lányok tapasztalatlanságával, romantikus fellengzésével és egyben természetes varázsával szemben még diadalmasan állja a versenyt a husz éves asszony.

Balzac óta a higiénia, a kozmetika, az élet mód kényelmének fokozottabb kialakulásával — a női szépség virágzásának tartama lényegesen eltolódott.

Ma már a negyvenéves asszony lett a modern regények és szindarabok kedvelt hősnője. Csak nemrégiben mutatták be nálunk is egy francia szerző darabját „Virágzó asszony” címmel, melyben a negyvenéves anya diadalmasan veszi fel a versenyt, ifju husz éves lányával és el is hódítja a férfit, aki, lányának udvarol.

A felületes szemlélő azt hinné, hogy ilyesmi csak szindarabokban fordulhat elő, mert a valóságban az ifjuság az, mely feltlenül diadalmaskodik a negyvenéves nő érett, néha túlérett szépsége felett.

Holott ez nem mindig van így. Az ifjuságnak kétségen kívül meg van a maga varázsa. Nem kell hozzá tenni sem elvenni belőle, hogy hódítson, hogy feltétlenül tessenek, ha egyben szépség, vagy báj járul hozzá.

A harmincéves vagy pláne negyvenéves nő azonban éppen azzal hódít, hogy tudatában van már a hódítás eszközeinek.

A sport, a kozmetika, a racionális táplálkozás mai korszakában a nők általában elég hosszú ideig tudják megőrizni alakjuk izomzatuk, bőrük rugalmasságát. Mindez azonban nem volna elegendő ahhoz, hogy a negyvenéves nő még sikerrel tudjon versenyezni — esetleg fiatalabb — vetélytársaival.

Minél érettebb testben és minél érettebb lelkiében egy nő, annál öntudatosabban tudja és igyekszik megőrizni azt, amit a természet és a testkultúra ajándékozott számára, a szépséget, vagy ami még ennél sokkal lényegesebb, azokat az egyéni vonásokat, melyek mindenki mástól megkülönböztetik és hívják fel rá a figyelmet. „Az Ön szépsége nem a szépség” — mondja egy francia megállapítás, — hanem a szép ségnek egy neme csupán, aminek hatásfoka és értéke attól függ, hogy ki veszi észre és hogyan tudja, hogy öntudatos nő észrevétni.

Ennek az egyéni szépségnek a kialakításához meglehetősen nehéz ut vezet. Nem csak a tudományos pontossággal meghatározott testkultúra módszere, nem csak a fejlett kozmetika eszközei, hanem az a lelki harmonia, mely csak a legtrikább esetben az ifjuság tulajdona. Az érett, tapasztalt, az emberek, (főleg a férfiak) izlését a korhangulatát ismerő asszony az, aki lelkével és szellemével hasonlítani tud a kor kívánalmaihoz. És rendszerint az érett nő az, akinek arcára az idő szellemének gyakorlottságát, emberismeretének és harmoniájának vonásait lassan-lassan ráviszi.

Természetesen az élettől nem várhatjuk, illetőleg hiába várjuk, hogy súlyos áldozatok és önfegyelműzés által kivívott lelki egyensúlyunkat sohase lendítse ki. Kellemtelenségek diszonanciáik, kudarcok lépten nyomon érhetnek és érnek bennünket és a külső világ által ránk nehezedő rossz hangulati elemek arcunkon is otthagyják nem kívánatos látogatásuk nyomait. Régi dolog, hogy a lelki konfliktusok, gondok hamar öregítenek.

A mai asszony azonban a romboló erőket szemben is meg találja a gyors védekezés utját.

A testi és lelki külsőhatások ismeretében testét frissíti fel és ujítja meg, hogy visszanyerje lelki ellenállóképességét. A lelki egyensúly visszanyerése viszont visszahat a testére és amit a szépségápolás eszközei nem tudtak elérni, eléri a lélek testekre kisugárzó hatalma.

Ez az egyensúly, ahol a kölcsönhatások, nak ismerete az a varázsszék, mellyel a mai idők lelki és testi kozmetikája elérte, hogy az „öregedő nő” fogalma lassan teljesen átértékelődik — és az élettartam legszűlső határáig tolódik ki.

Mindenki annyi idős, amennyinek látszik, vagy érzi magát — és ma már ott tartunk, hogy a negyvenéves asszony fiatalnak érezheti és érezheti magát, ha minden tekintetben vigyáz magára.

S. Hamburg Margit



As Englisho
nemzeti szoc
nyozására m
képviselők eg
szívesen elfo
bizonyos fe
felhaborodás
sche Gesells

Az E. D. O
socialista p
kaspárti képe
riamus négye
mányozására
is felkértek
szervezeti mo
reken elutasít

— amint a
„Daily Herald
céloz rá — b
a meghívás e
tyemkin-falvo
Még Lloyd G
„végigvezette
dicsőhimmus
lista Németo
következők v

1. A megh
talosan mego
mázkodni. Oo
2. Megláto
és a börtönö
hetnek, akik
örzés nélkül.

3. Megláto
jast a börtön
miért nem h
4. Megteki
ségtetés kiaz
cialista Néme
csak azt tess
szedett be al
tötte ezt a p
nyilvánosság

5. Választ
met szakszer
kára rugó vo
6. Látni a
ját. (Angl
hogy egyes
talmas vagy

— Időprog
légyomás, v
enye határo
hőmérséklet
21 fokot mér

— Vízet b
kins foglalok
lampolárság
amerikai ál
bebiztosított
len, sőt hogy
egy előre r
összeget bizt
is. A biztosít
a bolond ölet
mokban sem
tíz ellen k
Hawyns is k
sincs, de a k
ta, ami bizt
halastavát —
tosítási díjak
tettek a Hav
kivonultak,
farm milder
totta a fecs
más viz nem
táplált. Több
veszedelmes
ideje volt, n
vizeskésletét
nékül ott p
társaság kif
Hawkins ur
kor a vizet

UJ KELET Legújabb hírek

A román hadsereg motorizálásáról tárgyal Tatarescu Prágában

BUCURESTI, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnök Glatz tábornok nemzetvédelmi alminiszter társaságában Prágába utazik. A miniszterelnök egy hetet tölt a cseh fővárosban és érintkezésbe lép a cseh politikai élet összes vezető személyiségeivel. Audiencián jelenik meg Benes köztársasági elnök előtt, majd Hodzsa Milán miniszterelnökkel, Krofta külügyminiszterrel és a cseh katonai élet vezetőivel fog beható tárgyalásokat folytatni. Ezek a tanácskozások a cseh-román gazdasági együttműködés kimélyítésére és két kisantant állam közötti kapcsolatok megszilárdítására irányulnak.

Tatarescu csehországi látogatása nem marad meg a tanácskozások és megbeszélések platonikus keretei között. A miniszterelnök a nemzetvédelmi alminiszter társaságában meg fogja tekinteni a pilseni és brünni fegyvergyárakat. Az Adeverul tudni véli, hogy Tatarescu a cseh politikai és katonai vezetőkkel, valamint az érdekelt fegyvergyárakkal a román hadsereg motorizálásáról fog tárgyalni. A megbeszélések során természetesen ki fogják hangsúlyozni, hogy a kisantant államok között megint határozatlan kapcsolatok állanak fenn. A lényeg azonban a hadsereg motorizálása. Az ezzel kapcsolatos szakértői megállapítások teszik szükségessé, hogy Tatarescu Glatz tábornok is elkíséri.

A Capitala értesülése szerint Tatarescu távollétében a miniszterelnöki és belügyminiszteri teendőket Inculc helyettes miniszterelnök fogja ellátni.

Szilárd Largo Caballero pozíciója

Valenciai jelentés szerint a Daily Telegraph tudósítója azt hangoztatja, hogy a Daily Mailnak azon híradása, miszerint Caballero távozása befejezett tény, korainak bizonyult. A spanyol premier-miniszter pozíciója szilárd és a párizsi spanyol követnek Araquistainnak valenciai útja nem az állítólagos kormányválsággal, hanem a semlegeség ellenőrzésével volt kapcsolatos.

A kormányerők madridi jelentése szerint tegnap néhány kilométer nyomultak előre Guadalajara körzetében. Állítólag az éjszaka beálltával a kormánycsapatok visszafoglalták Bihuega falut. Ennek ellenére Mola tábornok cáfolja a burgosi rádióban a kormány sikereit.

Lisszabon, március 19. (Rador.) A 016 holland tengeralattjáró utastitást kapott kormányától, siessen a spanyol vizekre és legyen a Java páncélos segítségére a spanyol felkelők által elfogott holland kereskedelmi hajók kiszabadításában.

Előnyomulóban vannak a kormánycsapatok a guadalajarai fronton

Madridi jelentés szerint a kormánycsapatok a guadalajarai arcvonalon elfoglaltak több falut, így Gargoles, Huetos, Villaviciosa, Tajuna, Copernal és Valdearenas helyiségeket. Az olasz foglyok száma meghaladja a 150-et. Az ellenségei halottai között egy olasz alezredes és hat másik olasz tiszt hulláját találták. Oviedo körzetében a kormányerők meglepetésszerűen elfoglaltak több kisebb dombot és állást Naranconán, amelyek a a várostól a szanatórium felé vezető utat uralják.

Burgosi felkelő-jelentés szerint a guadalajarai fronton az ellenség tegnap újabb támadást vezetett a Tajuna folyamtól Badjel irányában. A kormány nagyszámú csapatot vetett harcba és erősítéseket küldött a frontra. Ez volt a legnagyobb fontosságú hadművelet amióta a felkelők megindították offenzívájukat ezen az arcvonalon. A kormányerők megpróbálták egységeikkel áttörni a felkelők vonalait, de gépfegyveres csapatok és repülőgépek visszaverték őket.

Antonescu befejezte ankarai tárgyalásait

A két ország közötti harmóniát állapították meg a tárgyalásokon

A varsói egyetem orvosi kara tiszteletbeli doktorrá avatta Anghelescu nevelésügyi minisztert

Ankara, március 19. (Rador.) Antonescu külügyminiszter tegnap újabb megbeszélést folytatott Ismet Inonu török miniszterelnökkel és Rusdu Arras külügyminiszterrel. Tárgyalásai két, illetve három és fél órát tartottak. Antonescu tanácskozásairól közleményt adnak ki.

A tegnapi fogadás után egyébként Kemal Ataturk elnök igen nagy figyelemben részesítette Antonescu külügyminisztert. Ataturk megjelent az Ankara Palacében és a szálló egyik szalonjában helyet foglalt egy asztalnál és maga köré gyűjtötte Antonescut és nejét, munkatársait, Rilsdi Arrast, a kormány néhány tagját, több újságíró, akikkel szívélyesen elbeszélgetett. Romániáról az elnök méltató szavakban beszélt. Méltatta Ataturk Antonescut is, akit nemzete iránti felelősséggel áthatott államférfinek tekint.

Antonescu külügyminiszter pénteken délután fogadta a kisantant és Balkán-államok követeit. Délután Antonescu még egyszer tanácskozást tart Ismet Inonuuval és Rilsdi Arrassal, majd pedig este 19 órakor elindul Isztambul felé.

A Son Posta című lap szerkesztőjének kérdésére, Antonescu ezeket mondotta ankarai benyomásairól: Ataturk elnök csodálatra készített. Az Önök államfőjével, miniszterelnökével és külügyminiszterével folytatott tárgyalásaim alkalmával ismételt arra a megállapításra jutottunk, hogy semmilyen ellentét nem létezik közöttünk.

Igen nagy örömmel tellett fővárosunk megtekintésében, ami egy népnek a civilizáció és fejlődés felé tett hatalmas lendületét jelképezi.

Anghelescu a varsói egyetemen

Varsó, március 19. (Rador.) Dr. Anghelescu látogatása szívélyes keretek között történik. Tegnap délelőtt a miniszter több kulturális intézményt tekintett meg, majd 13 órakor megjelent az egyetemen, ahol az orvosi kar tiszteletbeli doktorává avatták. Az egyetem rektora beszédében méltatta dr. Anghelescu tudományos érdemeit, viszont az ünnepelt a két ország közötti kulturális kapcsolatok szorosabbá tételének fontosságát hangoztatta, mert csak ezáltal lehet eljutni az egyes államok közötti összefogás megszilárdításához.

Délután Anghelescu dr. fogadta a lengyel sajtó munkatársait, akiknek kijelentette, hogy látogatásának lefolyása nagyon kielégítő. Igen érdekes dolgokat láttam és megállapítottam, hogy Lengyelország magaskulturájú ország, — mondotta a miniszter. Anghelescu egyébként tegnap este Poznanba utazott.

Poznan, március 19. (Rador.) Dr. Anghelescu miniszter ma ideérkezett. A katonai és polgári hatóságok képviselői fogadták a román minisztert, aki a székesegyházba ment és résztvett a Pilsudski marsall hamvai felett tartott istentiszteleten.

Pop Valer és Madgearu heves szócsatája a kamarában

Vita a liberális és a nemzeti parasztpárti gazdálkodásról

Bucuresti, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A képviselőház tagjai tegnap este bankettet rendeztek Saveianu házában tiszteletére. Inculc, Fotino, Lepadatu és Stefan Bogdan köszöntötték fel Saveianut, aki az Epoca értesülése szerint vasárnap Belgrádba utazik. Ebből a lap arra következtet, hogy a parlamentet ma, szombaton éjjel berekesztik.

A Dimineata értesülése szerint a moldovai képviselő Victor Slavescu volt pénzügyminiszter és Iamandi kultuszminiszter jelenlétében értekezletet tartanak Focsniban. Az összejövetelen meg fogják vitatni a renddel és a szélsőséges áramlatokkal kapcsolatos kérdéseket is.

Ugyancsak a Dimineata írja, hogy Mitica Constantinescu bankormányzó párizsi útján kedvező fizetési módozatokat kíván biztosítani a katonai rendelésekből és az előző tartozásokból eredő román kötelezettségek számára. Ugyanakkor a Franciaországba irányuló román kiviteli számára is bizonyos kedvezményeket szeretne elérni. Lehetséges, hogy a bankormányzó utközben kiszáll Bécsben is. Az osztrák kormány ugyanis nem akarta honorálni a Banca Nationala ama kívánságát, hogy az Ausztria felé irányuló román petroleum-kivitel 30 százalékát erős valutában fizessék. Amíg ebben a kérdésben megegyezés nem jön létre, a Banca Nationala 50 százalékos ellenszolgáltatást kér erős valutában.

A képviselőház ma délelőtti ülésén Ianculescu cuzista aziránt érdeklődik, hogy Titeanu volt belügyi alminiszter háza előtt miért posztol még két rendőr. Madgearu a kontingenciális kvóták megállapítása ellen tiltakozik. Rámutat arra, hogy az illetékes bizottságban az utóbbi időben olyan képviselők foglalnak helyet, akik történetesen a kereskedelmi miniszter rokonai.

A szenátus ma délelőtti ülésén a következő törvényjavaslatokat szavazták meg: A bélyegtvörvény 4. és 35. szakaszának módosítása, a társadalombiztosító intézetek egységesítésére vonatkozó törvény kiegészítése, a fenyűzési és forgalmi adótörvény 10. szakaszának interpretálása, a munkatáborok felállításáról szóló törvényjavaslat.

Egy fatermelő társaság ügyében interpelláltak a szenátusban

Bucuresti, március 19. Ma délután a szenátusban Popescu-Rausesti interpellációt fejtett ki a lomasi fatermelő társaságnál elkövetett állítólagos visszaélések ügyében. Oanea csatlakozik a felszólaláshoz. Manolescu parlamenti vizsgálatot kér ebben az ügyben. Toni Ilescu is hangsúlyozza, hogy kizárólag a szenátus egyik albizottsága dönthet ebben a kérdésben. Alimanisteanu kijelenti, hogy szigorú vizsgálatot fog elrendelni és saját maga fogja azt ellenőrizni. Ezután több törvényjavaslatot szavaztak meg.

Pop Valer polémiaja Madgearuval

A kamarában Emil Lobontiu válaszol Madgearunak személyes kérdésben az ipar- és kereskedelmi minisztériumban kifejtett tevékenységét illetően

Valer Pop ugyancsak kapcsolatban Madgearu délelőtti felszólalásával, bírálja a nemzeti parasztpárti kormányzat gazdaságpolitikáját, rámutatva arra, milyen katasztrofális eredményre vezetett az különösen a külkereskedelemben. Ezzel szemben állanak a mai összehasonlíthatatlanul jobb eredmények. Elismeri, hogy 700 millió értékű új kvótákat adott ki. Lehetséget kívánok nyújtani azon román kereskedőknek, akiknek nem volt joguk a kvótához, hogy a külfölddel kereskedhessenek. Ezentul is fogok nekik adni — mondotta Valer Pop —, azon cégek helyzetének revíziója után, amelyek

KITONÓEN és még OLCSÓN borotválkozik Ön



PENGÉVEL

UJ! Sűrű és kemény szálú szakáll borotválására kérje az AVERUS speciális acélpengét, 0.08 mm. piros borítékban. Próbálja ki és mindig azt fogja használni.

közül többen nem is léteznek, mások pedig csödbe jutottak. Ezek a behozatali engedélyeket áruba bocsátják. Valer Pop ezután felolvas egy általa „vallomásnak” nevezett iratot, amit a timisoarai közjegyző előtt készítették és amelyben Lupan mérnök, Maniu közeli barátja, Madgearu a nemzeti ipar ellenségének nevezi.

Madgearu egyenesen rágalomnak nevezi a vallomást. Szerinte Lupan mérnök így akar bosszút állni rajta, amiért ismételt nem volt hajlandó fogadni. A többségiek félbeszakítják Madgearut, szóváltás keletkezik. A szónok csak nehezen tudja folytatni beszédét.

Néhány törvény megszavazása után — köztük volt az iparhiteli törvény is — a bányatörvény vitáját kezdték meg. Constantinescu Bordeni szerint a törvényt házzabályellenesen terjesztették be. Ezután Madgearu emelkedett szólásra, aki élesen kritizálta a törvény vitába bocsátásának módját. A késő esti jelentés szerint a törvény megszavazására valószínűleg csak hajnalban kerül sor.

Schuschnigg visszautazott Bécsbe Budapestről

Budapest, március 19. (Rador.) Schuschnigg osztrák kancellár ma visszautazott Bécsbe a magyar fővárosból. Schuschnigg tárgyalásai során gazdasági kérdések szerepeltek. Az osztrák miniszterelnök meglátogatta Horthyt, majd hosszabb megbeszélést folytatott Darányival, Kányával és a kormány többi tagjaival. Az osztrák követsegén látták vendégül a magyar politikai élet előkelőségeit.

Ujabb áldozata van az arab terrornak

JERUZSALEM, március 19. Ujabb palesztinai jelentések szerint a zsidó és arab lakosság között növekedik a feszültség, amely a gazdasági életre is kihatással van. Az arab és a zsidó kereskedők egyaránt követelik a rend és a nyugalom biztosítását a hatóságok részéről. Tegnap egy zsidó és egy arab áldozata volt a terrornak. A Jeruzsálem és Tel-Aviv közötti országot és veszélyeztetik a terroristák.

Hétfőn indul Londonba Lipót belga király. Brüsszelből jelentik: Lipót király hétfőn Londonba utazik. Szerdán az angol királyi pár zártkörű ebédjére hivatalos, majd osztrákokon visszatér Belgiumba. A hír élénk feltűnést keltett londoni politikai és diplomáciai körökben.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baros L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT